

Občinski list

OBČINA RENČE-VOGRSKO

Občina Renče - Vogrsko

30. september 2009

leto 3

številka 06

Foto: Mlad Renče-Vogrsko

Ne spreglejte še:
OBVESTILO O
ODDAJI VLOG
ZA ZNIŽANO
PLAČILO VRTCA
ZA LETO 2010

stran 25

st. 3

iz občine

ŽUPANOVA BESEDA

Renška obvoznica - največji zalogaj
Občine Renče Vogrsko

st. 10

iz krajevnih skupnosti

**RDEČI KRIŽ RENČE SKOZI
ČAS (1944 - 2009)**

st. 24

**100-letnica prvega poleta Edvarda Rusjana
OČE SE JE RODIL V
RENČAH**

ZLATA JESEN

Otroški živžav je nedvoumno naznanil konec počitnic in dopustov. Marsikje je bilo potrebno premakniti v višjo prestavo. Prišla je jesen, polna opravil in polna dogodkov. Za marsikoga je to najlepši letni čas, pa ne samo zaradi barv, v katere se odene, temveč tudi zato, ker je to čas, ko žanjemo sadove narave in svojega dela.

Tako je tudi z vsebino te prve jesenske številke občinskega lista. Na naslednjih straneh povzemamo dogajanja iz poletnih mesecev, ko smo praznovali krajevne praznike in spremljali izredni živahno dejavnost Društva Mladi Renče-Vogrsko. S tritedenskimi prireditvami, naslovljenimi Poletje v Bukowci, so dodobra razburkali in popestrili poletni utrip mladim in tudi malo manj mladim.

Posebno pozornost pa namenjamo dogodkom, ki se bodo odvijali v začetku oktobra. Dokončanje renške obvoznice, največje investicije v občini, predstavlja vrhunec več kot tridesetletnih pričakovanj Renčanov po ureditvi prometnih in življenjskih razmer na renškem trgu in bližnji okolici. Z

modernizacijo Goriških opekarn v sedemdesetih letih je promet skozi Renče nezadržno naraščal. Že takratno načrtovanje obvoznice je, zaradi »višjih ciljev« drugje, obstalo na »začasni« ureditvi ceste in prometa. Kot smo pozneje videli, pa je ta začasnost trajala več kot 35 let. Z odprtjem glinokopa na Okroglici pa so razmere postale

nevzdržne, tako da bo skorajšnje odprtje obvoznice krajajnom pomenilo veliko olajšanje in pravi mali praznik.

Tudi druga dva dogodka, o katerih pišemo, imata predvsem iz humanitarnega vidika, velik pomen. 65 let organiziranosti Rdečega križa v Renčah in odkritje spominskega obeležja partizanskim enotam, ki so oskrbovale IX. Korpus v Trnovskem gozdu, sta svojevrstna dogodka. To je počastitev spomina na ljudi, katerih delovanje je potekalo v ozadju, moralo je biti zelo dobro organizirano in brezhibno prikrito. Le kdo je vedel, da so bila skladišča hrane in orožja v proizvodnih obratih opekarne v Renčah? Ti ljudje ponavadi niso doživljali slave z bojišč, je pa bilo njihovo delo neobhodno, da so partizanske enote lahko preživele in opravile svoje naloge.

Objavljamo tudi program prireditev in svečanosti, ki se bodo odvijale v prvih dneh oktobra, na katerih se bomo spominjali prej navedenih dogodkov in se hkrati povesečili ob novi pridobitvi.

Boris Arčon

ŽUPANOVA BESEDA

Župan
Aleš Bucik

Poletje in počitnice so za nami, a reči moram, da so minile bolj delavno kot dopustniško, saj je ravno v tem obdobju potekal vrhunec investicijskih dejavnosti v občini.

Nadaljevali smo s politiko enakomernega vlaganja in razvoja na območju celotne občine. Investicijske dejavnosti se selijo s konca občine na drugega v skladu s sprejetimi programi, a hkrati v odvisnosti od pripravljene dokumentacije in dovoljenj, sodelovanja soinvestitorjev (državni in evropski denar) in pripravljenosti krajanov pri pridobivanju zemljišč. Seveda pa tak način dela ni vedno v skladu z željami predsednikov KS, ki včasih pozabljajo na potrebe v sosednjih krajih. Hiter pregled po krajevnih skupnostih nam pove, koliko je bilo v tem času narejenega in še marsikaj je v izvajanju.

Na območju **Vogrskega** smo obnovili vodovod med šolo in sedežem KS, zgradili pločnik med križiščem in cerkvijo, dokončali mrliško vežico, preuredili telovadnico v učilnico za potrebe vrtca. Tu moram povedati, da se je število otrok v šoli in vrtcu povečalo na 40, tako da je bila taka rešitev nujna, zaradi tega pa bodo učence k pouku telesne vzgoje vozili v Vrtojbo. Take razmere pa nas silijo k razmišljanju o trajnejši rešitvi prostorske stiske v šoli in vrtcu na Vogrskem.

Mrliška vežica na Vogrskem

Na območju **Bukovice in Volčje Drage** je bilo preurejeno križišče pri železniškem prehodu, kjer smo uspeli doseči dogovor z lastniki parcel neposredno ob križišču, urejemo parkirišče ob pokopališču v Bukovici, podpisana je pogodba z izvajalcem del pri obnovi kulturnega doma, kjer bomo letos dobili dvorano s 320 sedeži in malo dvorano Zorana Mušiča, spomladi pa uredili garderobe in stopnišča. Vrednost del je ocenjena na okrog 800.000 evrov, pridobljena so tudi sredstva iz evropskih skladov. Projekt se je nekoliko zavlekel, saj je bilo zaradi vrednosti investicije potrebno izvesti javni razpis, kar pa postopek zavleče kar za nekaj mesecev. Predstavljena je bila idejna rešitev glede izgradnje mrliške vežice, v avgustu smo obnovili streho na šoli in vrtcu, zgrajeno je bilo igrišče za odbojko na mivki. Tu pa moram posebej pohvaliti Društvo Mladi Renče-Vogrsko, ki so se pri gradnji zelo angažirali. Nadalje smo

Igrišče za odbojko na mivki v Bukovici, delo Društva Mladi Renče-Vogrsko

Obnovljeno križišče na Volčja Dragi

Delavci novoustanovljene službe uspešno urejajo okolico

Obnova strehe na vrtcu in šoli v Bukovici

pri Martexu obnovili del vodovoda, v bližnjem novem križišču pa bomo v kratkem uredili razsvetljavo, ki bo izboljšala varnost. Finančno pa smo dokončali enega največjih projektov, to je cesta Vogrsko-Volčja Draga (2,9 milj. evrov), poleg tega pa še vodovod in kanalizacijo na tej trasi. Tudi tu smo uspeli pridobiti sredstva iz državnih in evropskih skladov. Letos predvidevamo asfaltacijo ceste v starem delu Bukovice, kjer pa mora biti še prej vkopana električna napeljava.

Za ustrezno vzdrževanje javnih površin smo zaposlil dva delavca, kar je že vidno z urejevanjem okolice državne ceste skozi Bukovico in okolice spomenika.

Zaključna dela pri popravilu jezua

Na območju **Renč** smo pripeljali h koncu izgradnjo težko pričakovane obvoznice, ki jo bomo odprli 3. oktobra. Investicijo vredno 2,2 milijona evrov so poleg občine sofinancirali evropski skladi in Goriške opekarne. To je šele prva faza ceste med Bukovico in Žigoni proti Krasu. Projekt, ki ga je začela že občina Nova Gorica, nam je zaradi poplavnih in lastniških problemov predstavljal poseben izziv. Tu je bila še predstavitev plinovoda, pridobivanje služnostnih pravic za zemljišča, odškodnine,...

Pa vendarle, odprtje te prve faze z izgradnjo krožišča za priključitev na obstoječe cestno omrežje, omogoča preusmeritev tovornega prometa izven vaškega središča. To krožišče je izgrajeno s še dopustnim nagibom cestišča, v smeri proti staremu mostu pa ima deset metrski propust, ki bo omogočal prelivanje vode in tako zmanjšal poplavno ogroženost.

V osnovni šoli smo morali urediti novo učilnico za potrebe vrtca, kjer se je število otrok prav tako povečalo. Pripravljamo načrt za novo povezavo šole in telovadnice ter preureditev kurilnice. V toku je rekonstrukcija hubeljskega vodovoda med ▶

Gradnja vodovoda v Podkrajju

Podpis pogodbe za izgradnjo obvoznice v Renčah

► Gradiščem in Merljaki. Dva odseka sta že zgrajena (1,5 km med Oševljekom in Žigoni ter 1 kilometer med Martinuči in Ozrenjem). Vzporedno z deli pri vodovodu pa smo se uspeli s krajanom dogovoriti o širitvi ceste na teh trasah in ureditvi odvodnjavanj. Upam, da nam bo letos uspelo te ceste prevleči z grobim asfaltom, dokončati pa drugo leto. Upoštevati je treba, da se mora teren vendarle sesesti. Krajanom bi tu izrekel zahvalo za konstruktivno sodelovanje pri pridobivanju zemljišč. Neposreden stik med krajanom in županom omogoča pristno izmenjavo informacij in ljudje to spoštujejo. Rezultat takega načina komuniciranja je med drugim tudi hiter dogovor o ureditvi križišča cest med Žigoni in Merljaki pri „Karavli“. Za krajane Renč bo pomemben tudi podatek, da smo pred kratkim podpisali pogodbo z izvajalcem del pri izgradnji mliške vežice. Tudi tu je prišlo do daljšega roka zaradi javnega razpisa, ki ga narekuje višina naložbe. Naj na koncu omenim še dokončanje del na jezu

Tako se je začela izgradnja obvoznice

Župan Aleš Bucik pogosto spremlja potek del tako na obvoznici kot tudi na drugih gradbiščih

Ob polaganju asfalta v mesecu juniju smo bili vedno bolj prepričani, da bo obvoznica zgrajena do obljubljenega roka

pri mlinu v Renčah, ki je bil precej poškodovan med zadnjimi poplavamami. Kot je iz povedanega razbrati je bilo v letošnjem letu težišče del na območju Renč, prvi dve leti so dela potekala na območju Vogrskega, ob koncu letošnjega leta in drugo leto pa bo težišče v Bukovici. Del vsekakor ne bo zmanjkalo, saj je želja, predvsem pa potreb, veliko.

Na koncu bi želel še enkrat obuditi spomin na nedavno preminulega svetnika, bivšega dolgoletnega predsednika KS Vogrsko Janka Furlana. Pogrešali bomo njegovo modrost in pozitivno miselnost, zato bi rad še enkrat izrekel besede zahvale in hvaležnosti.

Župan Aleš Bucik
Foto: Bogo Rusjan

Gradnja krožišča pri obvoznici

SPREJEM DEVETOŠOLCEV PRI ŽUPANU

15. junija letos je na Osnovni šoli Lucijana Bratkoviča Bratuša v Renčah končala šolanje prva generacija učencev, ki je v celoti obiskovala program devetletke.

Za zaključek je šestindvajset deklet in fantov skupaj z razredničarko, njeno pomočnico ter starši pripravilo valetu, na kateri so se učenci na zabaven, hudomušen, vendar pristrčen način poslovili od osnovne šole. Ker je bila to zelo uspešna generacija, je bilo podeljenih tudi veliko pohval, priznanj in knjižnih nagrad. Prav vsak učenec si je prislužil vsaj eno od njih. Najboljši učenci so se izkazali v znanju na šolskih, regijskih ter državnih tekmovanjih na različnih predmetnih področjih. Skupina učencev je prejela zlato priznanje za raziskovalno nalogo iz zgodovine. Zelo uspešni so bili na likovnem, glasbenem in literarnem področju. Najboljše učence odlikuje tudi vesten odnos do opravljanja šolskih obveznosti in vzoren odnos do sošolcev in delavcev šole. Prav težko je bilo izbrati najboljše, ki so bili deležni sprejema pri županu občine Renče – Vogrsko gospodu Alešu Buciku. Odločili smo se, da se sprejema udeležijo učenci, ki so si s svojimi dosežki prislužili knjižno nagrado šole in sicer: **Zala Furlan, Maja Hladnik, Nina Klaut, Jasna Kogoj in Kristijan Zorn** ter trije devetošolci, ki so si s svojimi izjemnimi dosežki prislužili najvišje priznanje šole, to je veliko knjižno nagrado: **Peter Božič, Andrej Lozar in Petra Rusjan**.

Za slovo so učenci, učitelji in starši pred šolo zasadili lipo, ki so jo šoli podarili starši devetošolcev. Nato pa je sledilo tisto najslajše: predaja ključa naslednji generaciji ter sežig cveka, tega tako osovraženega »nebodigatreba«.

Razredničarka Alma Gregorič
Pomočnica razredničarke Adrijana Mozetič

SLOVO OD JANKA FURLANA

Sredi meseca julija smo se poslovili od člana Občinskega sveta in prijatelja Janka Furlana. Na žalni seji Občinskega sveta je spregovorila Katjuša Žigon:

»Modrost pomeni, da se zavedamo negotovosti in minljivosti stvari, na katere se najbolj zanašamo. Na Jankota smo se lahko zanesli prav vsi, ki smo ga poznali, ki smo z njim sodelovali in ki smo njegovo modrost znali ceniti.

Ko so bili trenutki pomembnih odločitev in preudarnega dela, je Janko bil v prvi vrsti, odločen in hkrati umirjen. Znal je pomagati vsem in vsakmur brez posebnih dejanj in brez trušč. Prav njegova umirjenost in preudarnost sta tlakovali pot tudi naši mladi občini in njegovo delo v Občinskem svetu je bilo dragoceno. Ne bi rada bila pri vsem tem pretirano čustvena, toda prav zadnje seje Občinskega sveta so pokazale, da nam Janko manjka, da manjkata njegova modrost in umirjenost; mogoče je to naključje?! Drage kolegice in kolegi svetniki, naj nam bo Jankovo delo vzor in naj nas vedno usmerja na skupno pot za skupno dobro.

In da med nami zraste takšen človek, s takimi kvaliteta in tako tenkočutnim delom, je potrebna cela vrsta odločitev in življenjskega sloga. Naj povdarim samo to, da je Janko bil zvest lastnim žiljenjskim načelom in odločitvam že vrsto let in 51 let je bil član iste stranke, vedno pokončen, ponosen in pošten. Hvaležna sem življenju, da sem z njim sodelovala in da mi je njegova modrost pomagala pri pomembnih odločitvah v družbenem delu.

Na Jankota si se lahko vedno zanesel; nikoli ni povdarjal svojega dela v družbi, toda delal je vedno v dobri veri, da dela dobro za vse nas, predvsem pa za skupnost v kateri je živel. Naj nam to ostane za popotnico v nadaljnjem družbenem ustvarjanju. To bi si Janko želel.

Dragi svojci, Vera in Karmen, Janko je naša življenja obogatil s svojo modrostjo in neutrudnim družbenim delom, kakor pravimo po domače »delom za druge«. To naj vam bo v ponos, ker tisti, ki smo ga malo bolje poznali, znamo to izredno ceniti in smo mu hvaležni za vsak trenutek njegovega razdajanja. Manjkal nam bo, naš dragi Janko!

Naj zaključim te svoje misli z željo, da se vsa vaša bolečina ovije v upanje in ponos, ker ste živeli ob pravem človeku.«

KŽ

Skupno bodo promovirali in vrednotili pridelke

ZDRUŽENJE MEST SADJA VABI

V nedeljo, 19. julija, je bilo živahno tudi v Fiumicellu, manjšem kraju Furlanije-julijske krajine. Praznovali so 50-letnico prve razstave breskev in ob tej priliki so organizatorji povabili tudi župane oz. njihove predstavnike okoliških občin, da bi podpisali pismo o nameri pridružitve Združenju mest sadja. Združenje že vključuje več kot deset mest iz Italije, Francije in Avstrije in je sestavni del italijanskega združenja za vrtnine, cvetje in sadje - Societa' Ortoflorofruticoltura Italiana (SOI).

Organizatorji Združenja mest sadja želijo, da bi združenje preraslo mednarodne okvire, kar se sicer že dogaja, in se še bolj razširilo v evropskem prostoru. Vabilo za udeležbo je v prvi fazi prejelo pet slovenskih obmejnih občin, med drugim tudi občina Renče-Vogrsko, ki jo je predstavljal podžupan **Radovan Rusjan**. Poleg podžupana občine Renče-Vogrsko sta se svečanosti udeležila tudi podžupan Mestne občine Nova Gorica **Vojko Fon** in predstavnik občine Brda **Zvezdan Prinčič**. Predstavnika občin Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica sta žal, za-

radi drugih obveznosti, manjkala. Kljub temu, nič še ni zamujenega, združenje je odprto in prilike za vstop oz. pridružitve še bodo. Pravzaprav, aktivnosti se bodo šele začele po opravljeni simbolični izmenjavi občinskih zastavic.

In kaj vsebuje **DOGOVOR O NAMERI**, ki je bil omenjenega dne 'podpisan'?

"Podpisniki se zavežejo, da bodo **skupno** promovirali in vrednotili poznavanje prostora, kulture, zgodovine in tipičnih vrtnarskih, cvetličarskih in sadjarskih pridelkov; zavežejo se tudi, da bodo spodbudili in krepili sodelovanje na evropski in mednarodni ravni za pripravo koristnih projektov za dobro

skupnosti."Dogovor o nameri je bil predstavljen v štirih jezikih - italijanščini, nemščini, slovenščini in furlanščini.

Formalno do podpisa pravzaprav ni prišlo, prišlo pa je do izmenjave občinskih simbolov in stiskov rok, za kar italijanski kolegi pravijo, da bolj drži, kot pa podpisovanje papirjev. V imenu slovenskih občin je prisotne s pozdravnim govorom nagovoril naš podžupan.

Svečan dogodek se je zaključil v prijetnem okolju vinogradniško-vinarske kmetije „CA TULLIO“ v Ogleju, v kleti z imenom Taberna Romana – Rimska gostilna, kjer so nam postregli s tipičnimi jedmi in vini Furlanije-julijske krajine. Tako so nas Italijani še enkrat prepričali, da so res pravi mojstri kuhinje, pravi gostitelji, ki spoštujejo in negujejo tradicijo, ki vedo, kaj je promocija in da vse to nekaj šteje, če je kakovostni izdelek predstavljen na dovolj visokem nivoju.

Ključ nadaljnje rasti je v sodelovanju med ljudmi, v izmenjavi izkušenj in prav zato je 'podpis' takega dogovora o nameri le korak na dolgi poti do uspeha. Nam pa je tudi z dosedanjim čezmejnem sodelovanjem že marsikaj uspelo. Uspelo nam je, da nas poznajo, da se na nas obračajo in z nami sodelujejo – tudi na strokovnem sadjarskem področju. Prav zaradi tega, smo njihovo 50-letnico prve razstave breskev obogatili tudi z nekaj našimi – slovenskimi vzorci breskev.

Nikita Fajt

Ob 65-letnici ustanovitve Goriškega vojnega področja

MANJ POZNANA ZGODBA RENŠKIH OPEKARN

Vsak objekt ima svojo zgodovino, nekateri pa imajo še posebne zgodbe. In tako imajo svojo posebno zgodbo tudi objekti sedanjih Goriških opekarn v Renčah, ki so danes edini proizvajalec opečnih proizvodov v slovenski lasti.

Ta zgodba se nanaša na obdobje narodnoosvobodilne vojne in predvsem na obdobje od začetka leta 1944 do konca vojne, maja 1945, ko so objekti opekarn odigrali pomembno vlogo pri materialni oskrbi partizanskih enot in civilnega prebivalstva, pa tudi kot zatočišče partizanom pred zasledovanjem sovražnikov. Ob 65-letnici ustanovitve Goriškega vojnega področja, katerega glavna naloga je bila zaledna oskrba partizanskih enot, se bomo spomnili hrabrih in domiselnih načinov materialnega oskrbovanja na primeru tranzitnega skladišča v Renčah.

O vojnih področjih kot vojaških formacijah samo na kratko: bila so ustanovljena v okviru delovanja večjih enot, n.pr. korpusov, večino ma leta 1943. Na območju delovanja 9. korpusa so bila po reorganizacijah v letu 1944 formirana tri: Gorenjsko, Kobarško in Goriško ter posebna Komanda mesta Trst.

Goriško vojno področje (GVP) je v končni fazi obsegalo Idrijsko, Postojnsko, Goriško, Sežansko in Istrsko območje ter Slovensko obalo, razen Trsta. Skupnost borcev in sodelavcev GVP skrbi za ohranjanje tradicije te enote in ima sedež v Renčah, kjer je največ časa delovala komanda GVP.

Po kapitulaciji Italije, 8. septembra 1943, se je močno povečalo število borcev v partizanski vojski in s tem tudi njihove materialne potrebe, pa tudi med civilnim prebivalstvom je ponekod vladalo pomanjkanje, saj so bila nekatera področja izropana, vasi požgane in ljudje odpeljani. Zato je vodstvo odpora organiziralo popis virov, zbiranje hrane, obleke, obutve, sanitetnega materiala, tiskarskih materialov in pripomočkov in drugega ter njihovo skladiščenje in dovoz do uporabnikov. Gospodarske komisije po vaseh, okrajih in okrožjih so organizirale tudi proizvodnjo, če je bilo le mogoče. Rodovitne predele Vipavske doline so poskušali v čim večji meri obdelati, usposobiti obrtne delavnice,

VOJNA PODROČJA MOST MED NARODOM IN VOJSKO

SKUPNOST BORCEV IN SIMPATIZERJEV
GORIŠKEGA VOJNEGA PODROČJA

ce, mesnice, kuhinje, pekarnice, ambulante in bolnice. Vendar je bilo vsega premalo za samooskrbo. K sreči mejimo na Furlanijo, ki je lahko priskočila na pomoč potem, ko se je tam razvilo odporniško gibanje. Pri tem moramo posebno zahvalo dati intendanci Montes, ki jo je do svoje mučeniške smrti oktobra 1944 vodil Silvio

Marcuzzi-Montes. Veliko so prispevale tudi sabotažne skupine 9. korpusa, ki so z drznimi akcijami praznile sovražnikova skladišča. Poleg tega so naši ljudje, pa tudi italijanski antifasisti, prispevali mnogo blaga za zamenjavo ter denarja in zlata, da so lahko iznajdljivi nabavniki zamenjevali in kupovali vse potrebno za preskrbo približno 12.000 borcev in drugih organov odpora. Potrebno je bilo poskrbeti tudi za pogorele in siromašne, pa tudi za enote iz drugih področij za posebne potrebe celo do glavnega štaba partizanske vojske Slovenije ter političnega vodstva z njihovimi organi.

Da je oskrba delovala, je morala skrbeti vsaka enota, ki je naročala blago in ga dvigovala v večjih, prehodnih skladiščih ter ga nato shranjevala v svoji bunkerjih.

Tako prehodno skladišče je bilo tudi v prostorih renških opekarn. Prvotno so ga pripravljali zidar in predvojni komunist **Franc Brumat** s sodelavci in povezovalci med slovenskimi in italijanskimi odporniškimi organi **Alojz Martinuč**, kot skladišče za tržaško brigado (brigatta Triestina) in brigado Garibaldi. Kmalu pa so predstavniki 9. korpusa, v katerem sta bili tudi ti dve brigadi, uvideli, da omogočajo prostori obeh renških opekarn organizacijo skladišča večjega obsega. Tako je na-

stal labirint bunkerjev in skrivališč z učinkovito konspiracijo, ki je služil do konca vojne. Naj navedem samo nekatere: pregrajena peč za žganje opeke, dolga 46 m, prezidana lopa 16x15 m, še druga lopa 30x14m s podzemnim bunkerjem 4x5m, v katerem so skrivali sanitetni material za

bolnice in ambulante, horizontalni dimnični vod, dolg 50m, širok 1m in visok 1,5m, ki je služil kot silos za žito. Vsi, ki so bili tam zaposleni, izvajalci gradbenih posegov, pa tudi desetine intendantov, ki so dvigovali blago, vozniki in okoliški prebivalci, so bili zanesljivi in, kolikor je znano, skladišče ni bilo izdano. Nemci so en prostor avgusta 1944 slučajno odkrili in odpeljali, kar so tam našli, vendar le manj pomembno blago in manjše količine (predvsem ženska oblačila). Prav tako po naključju so 18. aprila 1945, dva tedna pred koncem vojne, četniki našli in izropali skladišče čevljev in nahrbtnikov. Zaradi teh nevarnosti so proti koncu leta 1944 usposobili več bunkerjev tudi pri Žigonih, v opekarnah pa so še povečali konspirativnost. Na Veniščah je delovala posebna intendatura za oskrbo slovenskih partizanskih tiskarn od Vojskega do Roga. Veliko blaga so razpršili med posamezne družine.

Vse prispelo in oddano blago je bilo natančno popisano, vendar se je na žalost ohranilo malo dokumentov. Nekaj podatkov lahko najdemo v arhivih in literaturi. Navajam spomine intendanta Žigona: Ob nekem času je bilo v opekarni skladiščeno 20 t sladkorja, 10 q parmezana, 50 t pšenice, en tovorni avto s prikolico gumijastih plaščev različnih dimenzij za tovarne in osebne avtomobile ter kolesa, preko 2 t olja, 2 t masti in okrog 500

▶ kg cigaret. Dalje en tovornjak sanitetnega materiala za bolnice in vojaške enote. Bilo je še mnogo drugega, npr. električni material, radio oddajniki, čevlji, koruzna moka, pšenična moka, marmelada, maršala, vžigalniki za cigarete itd. V juliju 1944 je prišlo iz Furlanije v Renče nad 300 t pšenice, ki ni bila dovolj suha. Razdelili so jo po hišah, da so jo posušili in potem vrnili. Poročevalec pripominja, da je bil kalo minimalen. Dnevno je prihajalo iskat blago tudi 20 in več intendantov, ki niso nikdar odšli praznih rok. Bolnica Franja je imela za svoje potrebe stalnega intendanta in posebno skladišče.

Posebno priznanje pa si zaslužijo vozniki iz Renč, Gradišča, Bilj, Orehovalj, Bukovice, Volčje Drage in Vogrskega, ki so blago skoraj vsako noč, z vprežnimi vozovi odvažali čez Gradišče, nato čez most v Prvačino, tam čez železnico in glavno cesto v Bezovljak mimo Vogrskega, potem še čez eno glavno cesto do Vitovelj. To so bili predvsem starejši ljudje in mladinci. Priznanje gre tudi obveščevalcem in spremljevalcem, ki so skrbeli za varnost prevoza. Ko so Nemci, in tudi njihovi italijanski kolaboranti, predvsem alpinska enota iz Dornberka, kasneje pa tudi četniki, blokirali ta prehod, so blago odvažali preko Žigonov v skladišča na Krasu, pri čemer so sodelovali tudi Kraševci s svojimi vpregami. Za dostavo na Trnovsko planoto so izbrali manj tvegano pot čez Kras in zgornjo Vipavsko dolino.

Letos bomo postavili pred opekarnami v Renčah obeležje v spomin na težke čase okrutne vojne 1941-1945, ko je primorsko ljudstvo organiziralo odpor z zrelostjo velikega naroda. S tem pomnikom se bomo skromno oddolžili tistim, ki so skrbeli za materialno oskrbo vojaških enot in prizadetega prebivalstva ter si odtegovali od ust, mnogokrat pa tudi tvegali svoja življenja.

Prav je tudi, da nas spomin na pomoč italijanskih sosedov vodi v nadaljevanje sodelovanja za prijateljske odnose med narodi. Pobratenje med Renčami in Staranzanom, ki je bilo sklenjeno pred dvaintridesetimi leti, ima korenine prav v skupni borbi proti zlu in humani skrbi za borbe, ranjence in nemočne v letih, ki jih obravnava ta zgodba.

Ljudem, objektom in dogodkom, ki so opisani v njej, bomo dali poseben poudarek na proslavi 3. oktobra, ko se bo uresničil tudi dolgoletni sen Renčanov - obvoznica k opekarni.

Miran Pahor

Na obisku v Goriških opekarnah

KLJUBOVANJE V VRTINCU TEŽAV

Več razlogov je bilo, da smo v teh dneh obiskali Goriške opekarne.

Predsednik uprave Jožef Stibilj

Najprej, izgradnja renške obvoznice se v veliki meri dotika Goriških opekarn, saj predstavlja tovorni promet, speljan skozi središče kraja do tovarne, veliko oviro za normalno bivanje in njegovo ureditev. Ideja o ureditvi težkega prometa mimo vaškega središča je stara več kot trideset let, žal pa je bilo vedno veliko »tehtnih« razlogov (denar), da je prišlo do njene uresničitve šele sedaj. Vodstvo Goriških opekarn se je zavedalo pomembnosti tega problema, zato so k izpeljavi tega projekta pristopili kot partner z deležem sredstev. Kljub težkim gospodarskim razmeram v podjetju od te namere ne odstopajo in po najboljših močeh sodelujejo pri dokončanju gradnje. Odprtje obvoznice in njena nadaljnja gradnja proti novi obrtni coni, pa narekujejo prestavitve in ureditev ekološkega otoka, za katerega so občini oz. KS Renče dali v simbolični najem 200 kvadratnih metrov zemljišča.

Drugi dogodek, ki se ga bomo spominjali v teh dneh, se prav tako dotika Goriških opekarn. Le malokdo ve, da se je med NOB v takrat zaustavljenih proizvodnih obratih nahajalo skladišče hrane in vojaške opreme za partizanske enote (IX. Korpus), ki so se nahajale v Trnovskem gozdu in okolici. Tem ljudem, ki so svoje naloge morali opravljati v največji tajnosti, bo posvečeno spominsko obeležje pred vhodom v Goriške opekarne v Renčah. Podjetje bo pri postavitvi obeležja pomagalo z opečnim materialom, iz katerega bo le-to zgrajeno. Podrobneje pa o teh dveh dogodkih pišemo v drugih prispevkih v tej številki našega lista

Obisk pri predsedniku uprave **Jožetu Stibilju** smo izkoristili tudi za to, da nam je na kratko orisal trenutne razmere v podjetju: »Križa, v kateri smo se znašli, tudi Goriškim opekarnam ni prizanesla. Celo bolj, saj se je gradbena dejavnost skoraj prepolovila. Prodamo za 40 odstotkov manj zidnega programa, v prvem polletju je bilo v Sloveniji izdanih 31 odstotkov manj gradbenih dovoljenj, le prodaja kritine je ostala na lanskem nivoju. Posledica tega se odraža v hudih težavah v finančnem poslovanju, kjer je prišlo do finančne nediscipline, podaljševanja plačilnih rokov in naraščanja terjatev. Potrebni so bili ukrepi, ki so nekoliko omilili te težave. Prilagodili smo delovni čas, predčasno upokojevali, odpravili zunanje storitve, zmanjšali proizvodnjo, da bi posledično zmanjšali tudi zaloge. Tako je sedaj 80 zaposlenih, še pred desetimi leti nas je bilo več kot 180. Še posebno pozornost smo posvetili prodaji in rezultat tega je povečan izvoz v Italijo, saj tja sedaj prodamo že 5 odstotkov svoje proizvodnje zidne opeke, prodajo kritine pa smo povečali za 50 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Seveda pa je tu potrebno povedati, da ne dosegamo realnih cen, kar bo imelo za posledico bilančno izgubo ob koncu leta, za katero pa menimo, da ne bo tako huda, da ne bi na novo zastavili novo poslovno leto, ko se bodo tudi razmere začele izboljševati. Ena od redkih svetlih točk pa je te dni prišla iz državnih krogov, od koder smo prejeli odločbo o podaljšanju koncesije za črpanje glin na Okroglici do leta 2022, kar zagotavlja pogoje za tehnološko stabilnost, a hkrati obveznost za sanacijo okolja.

Boris Arčon

Dvorišče Goriških opekarn

OKROGLA MIZA V BUKOVICI

Zamisel okrogle mize na temo kakšno zdravstvo potrebujemo, je nastala na pobudo Društva upokojencev Bukovica – Volčja Draga in v sodelovanju z Zvezo društev upokojencev Slovenije.

Na našo okroglo mizo sta se prijazno odzvala predsednik ZDUS-a **dr. Mateja Kožuh – Novak** in predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Severne Primorske **Alojz Vitežnik**.

Med drugimi sta se našemu vabilu odzvala tudi **Marjan Pintar**, direktor Zdravstvene doma Nova Gorica in podpredsednik Državnega zbora **dr. Vasja Klavora**.

Zadnjih petnajst let se naš zdravstveni sistem neprestano spreminja, te spremembe

čutimo tudi na naši koži. V začetku prejšnjega stoletja je bila pričakovana življenjska doba 50 let, danes pa je 85 let. Dviga se starostna meja, kdaj kdo postane starec ali starka. Še v začetku 20. stoletja je Ivan Cankar pisal o štiridesetletni starki. Danes so starejši videti čedalje mlajši, in se tako tudi počutijo. Prav zato, ker postajamo na Slovenskem vse starejši, bi bilo pametno, da bi živeli čimbolj zdravo. Žal pa je preventiva celo za zdravstvene ustanove še vedno na stranskem tiru. Zdravniki se ukvarjajo predvsem s kurativo.

Vsi prebivalci niso zavarovani, nekateri nimajo urejenega niti obveznega niti dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

Vedno več je ljudi, ki so na robu preživetja, zanje skoraj nobena zdravstvena storitev

ni več dosegljiva in si bolezni ne morejo več privoščiti. Zavarovalno premijo plačajo le, če si odtrgajo pri hrani.

Večina nas, ki zavarovanja redno plačujemo, pa se mora postaviti v vrsto in potrpežljivo čakati na pregled ali operacijo, nekateri le sežejo v žep in si kupijo zdravstveno storitev ali takojšen dostop do operacije ali diagnostičnega postopka.

Zato se zavzemamo za javni in nepridobitveni zdravstveni sistem, ki mora biti solidaren, pravičen in dostopen za vse ljudi.

Predsednica Društva upokojencev Bukovica – Volčja Draga

Renata Tischer
Foto: **Bogo Rusjan**

PRAZNOVANJE ŽUPNIJSKEGA PRAZNIKA

Navada je, da vsako leto v avgustu praznujemo praznik vaškega zavetnika svetega Lovrenca. Letos se je to zgodilo 9. avgusta.

Maša je bila popoldne, kot je v navadi za tak slovesen praznik.

Na tem praznovanju se je letos zbralo malo manj ljudi kot prejšnja leta. Vzrok je, dopustniški čas.

V goste je župnik **Vojc Žakelj** povabil tudi somašnika, gospoda monsignorja **Ljuba Marca** iz Bilj, ki je ravno na ta dan praznoval diamantno obletnico maševanja. Oba sta vodila skupno slavnostno sveto mašo v Bukovici.

Somašnik nam je med daljšo pridigo lepo opisal njegovo življenje in kako je postal duhovnik. Njegovo življenje je bilo pestro, tudi njegova leta maševanja so bila polna raznih življenjskih preizkušenj. Pridiga je bila zelo zanimiva in poučna, ker je mašnik zelo slikovito in duhovito opisal oziroma orisal maševanje v tistih turbulentnih časih.

Po koncu maše smo se zbrali na pogostitvi – agape, kjer smo se ustavili za dalj časa in se pogovarjali o marsičem. Druženje je pomembno. Se vidimo naslednje leto znova v župnijski cerkvi v Bukovici!

Roland Tischer, foto: Ropoša Jože

1.del

RDEČI KRIŽ RENČE SKOZI ČAS (1944 – 2009)

Krajevna organizacija Rdečega križa Renče deluje v Renčah 65 let. Ustanovljena je bila leta 1944, v času 2. svetovne vojne, v času, ko smo se Slovenci borili za svojo svobodo, za svoj obstoj. O tem nam je pripovedovala edina še živeča udeleženka ustanovnega sestanka **Ivanka Elersič**. RK Renče je tako osnovna celica Rdečega križa Slovenije, ki organizirano deluje od leta 1944, in svetovne mednarodne humanitarne organizacije RDEČI KRIŽ.

Mednarodni Rdeči križ je bil ustanovljen 23. oktobra 1863 v Ženevi v Švici. Pobudnik in soustanovitelj organizacije je bil Švicar Henry Dunant, ki je po bitki pri Solferinu v severni Italiji leta 1859 obiskal bojišče in videl na tisoče ranjencev, ki so zaman čakali pomoči. Zato je bila prvotna naloga RK pomoč ranjencem na bojišču. Kasneje so se pokazale potrebe za delo RK tudi v mirnem času. Tako je Rdeči križ skupaj z delom Rdečega polmeseca prerasel v svetovno gibanje, ki danes šteje več milijonov članov po vsem svetu in združuje 160 držav z vsega sveta. Razvila se je humanitarna zakonodaja, ki zagotavlja pomoč vsem osebam v različnih okoliščinah v vojni in v miru. Razpoznavni znak RK je rdeči križ na belem polju, to so obratne barve švicarske zastave.

Avgusta meseca leta 1944 so bili v Renčah organizirani trije odbori RK. Predsednica in koordinatorka vseh treh odborov je bila Felicita Mikluš, poklicna babica v Renčah. Delo predsednika je uspešno opravljala do leta 1963, to je v vojnem in povojnem času. V odboru za zaselka Merljaki in Martinuči so takrat bile: predsednica Matilda Špacapan iz Martinučev, Helena Kodrič iz Ozrenja – tajnica, Gizela Martinuč iz Merljakov je bila blagajničarka, Ivanka Elersič iz Merljakov je opravljala delo bolničarke, v odboru sta bili tudi Milena Martinuč in Pepca Pahor. Imena odbornikov v drugih dveh rajonih Renč nam niso poznana.

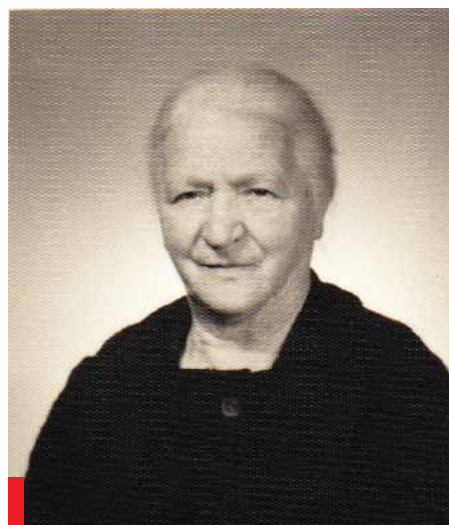
V vojnem času so člani RK skrbeli za ranjene in bolne, zbirali so sanitetni material, hrano in oblačila za partizanske enote in posvečali vso skrb partizanskim bolnišnicam, ki so takrat delovale na tem območju.

Po vojni, to je po maju leta 1945, je RK Renče aktivno sodeloval pri odpravi posledic vojne. Člani RK so pomagali dru-

žinam, ki so v vojni izgubile svojce. Delili so hrano UNRA paketov (pomoč RK iz Amerike), pripravljali so toplo malico za šolske otroke, sodelovali so pri »potujočih« zdravniških pregledih za odrasle in mladino, sodelovali so pri izvedbi zaščitnega cepljenja in organizirali predavanja o varovanju zdravja, higieni in skrbi za urejeno okolje.

To so bili težki časi, zato še posebej hvala vsem, ki so s prostovoljnimi delom in s svojo požrtvovalnostjo pomagali krajanom Renč preživeti obdobje, ki za nikogar ni bilo lahko. Za prvih 12 let dela RK Renče ni ohranjenih pisnih dokumentov. Od leta 1956 pa je vodena blagajniška knjiga RK, ki je bogata priča in veren dokument časa.

Za obdobje do leta 1956 je posebej zanimiv način pridobivanja finančnih sredstev. Člani odbora so prodajali embalažo od razdeljene hrane (škafle od masla in sira), ker je bila ta še uporabna, prodajali so srečke državne loterije in pobirali članarino. Denar so odvajali občinskemu odboru in se je le del zbranih sredstev vračal v Renče. Glavni vir dohodka RK danes je članarina, ki od leta 1984 v celoti ostaja v blagajni RK Renče in se uporablja izključno v humanitarne namene.

Felicita Mikluš

Od ustanovitve RK Renče do danes je odbor vodilo 8 predsednikov. Vsak je s svojim delom zaznamoval obdobje svojega predsedovanja. S posebnim spoštovanjem se poklonimo spominu na pokojno Felicito Mikluš, ki je bila ustanoviteljica

RK Renče in je odbor vodila do leta 1963. Delo je bilo takrat zaradi vojnih razmer in splošnega pomanjkanja nevarno in še posebej težko. Tudi kot poklicna babica je svoje delo opravljala z ljubeznijo in požrtvovalno in je bila krajanom Renč v vseh težavah v veliko pomoč.

Nato so po eno leto Rdečemu križu predsedovali Emil Čertalič, Ivan Pahor in Stan-ko Fornazarič.

Od leta 1968 do 1975 je predsedniške posle opravljal Ivan Kljun, Merljaki 5. To obdobje je posebej zaznamovano in delo odbora zelo uspešno zlasti na področju prostovoljnega krvodajalstva. Krvodajalci so sinonim za solidarnost in humanost, so plemeniti ljudje, ki darujejo del sebe nepoznanemu človeku in rešujejo življenja. Darovanje krvi je v Sloveniji najprej potekalo za plačilo, leta 1953 pa je bila sprejeta odločitev, da bo krvodajalstvo v takratni Jugoslaviji in tako tudi v Sloveniji organizirano na prostovoljnem dajanju krvi. Prav v tem času je bilo v Renčah največ registriranih krvodajalcev.

Ivan Kljun

V letu 2008 je bilo v Renčah približno 150 rednih dajalcev krvi. V skromno zahvalo za darovano kri RK Renče organizira »srečanja«, na katerih krvodajalcem podelimo diplome in priznanja. V letošnjem letu je bilo podeljenih 47 priznanj, od tega 12 zlatih za 50 in večkrat darovano kri. Prvič je bilo tako srečanje organizirano leta 1971, v času, ko je Rdečemu križu predsedoval Ivan Kljun, ki je za uspešno delo na področju krvodajalstva prejel re-

Ema Zgonik

publiško priznanje.

Ema Zgonik, učiteljica na Osnovni šoli Renče, je prevzela predsedniške posle leta 1976 in je vodila organizacijo RK do leta 1983

Ema Zgonik je bila prvi organizator srečanja krajanov starejših od 70 let, to je srečanja starejših krajanov. To je bil zelo odmeven dogodek. Čeprav je prvo srečanje potekalo v učilnici in na hodnikih osnovne šole, so bili prizori ob srečanju ljudi, ki se niso videli več let, resnično ganljivi.

Ta srečanja so postala tradicionalna in s presledki potekajo že 30 let. Od leta 2000 so srečanja organizirana v sodelovanju z Društvom upokojencev, šestkrat pa je RK namesto srečanja starostnikov dal denar v druge humanitarne namene. V tem koledarskem letu živi v krajevni skupnosti Renče 257 ljudi starejših od 70 let. Vse starejše od 80 let in naše krajanke, ki živijo v domovih za ostarele, tudi invalide in bolne, člani obišejo večkrat na leto.

Sonja Kljun

(Nadaljevanje v naslednji številki Občinskega lista)

OBISKI PRI NAŠIH KRAJANIH

Kot je že v navadi, smo v letošnjem letu obiskali in čestitali našim krajanom ob njihovem osebnem jubileju:

Jožotu Krpanu za 90 let,
Marički Špacapan za 91 let,
Anici Špacapan za 93 let,
Marti Gorjan za 94 let.

Vsem še enkrat čestitamo in želimo predvsem zdravja.

Za 90. rojstni dan smo letos obiskali tudi **Milana Kerševana** in mu voščili. Kmalu po praznovanju visokega jubileja pa nas je žal zapustil.

V mesecu juliju smo obiskali tudi naše krajanke in krajanke v domovih upokojencev.

Našega obiska so bili vsi zelo veseli in ob tej priliki pozdravljajo vse Renčane.

Zahvala za pomoč

Zahvaljujemo se vsem krajanke, ki so pekle in pripravljale pecivo za dobrodelno stojnico RK ob Mohorjevem 09. Z izkupičkom 585,50 evra bomo našim krajanom, ki so se znašli v nezavidljivem socialnem položaju, delno pripomogli pri premostitvi teh težav.
Še enkrat hvala!

Rožica Žvanut,
predsednica KO Rdečega križa Renče

V Novi Gorici: Marta, Slavica, Maks, Draga, Emilija in Veronika.

Na Gradišču: Zalka, Jordan, Peter, Franc in Milka.

V Podsabotinu: Helena, Katica, sestri Mileva in Stana.

Pri Arčonih: Ivanka.

SREČANJE BABIC IN DEDKOV

Mesec maj, najlepši mesec v letu, poln nežnega cvetja in češenj. V nedeljo, 31. maja smo se z velikim spoštovanjem spomnili naših babic in dedkov - non in nonotov, vseh starejših občanov in invalidov.

Domačine so spremljali svojci. Iz Doma za starejše občane na Gradišču pa je poskrbelo domsko osebje in delavke Karitasa Renče, iz Medik hotela Renče tudi vodstvo hotela. Vsem skupaj se iskreno zahvaljujemo, da prisluhnejo naši organizaciji in nam vedno pomagajo pri izvedbi programov.

Ob 15. uri smo pričeli s sv. mašo, ki jo je daroval naš župnik **Slavko Hrast**. Da je bila slovesnost še lepša, so poskrbeli domačini z ljudskim petjem v cerkvi. Po končani maši smo se preselili v župnišče in se posladkali z dobrotami pridnih rok delavk Karitas Renče s finančno podporo občine Renče-Vogrsko. V prijetnih pogovorih, ki so trajali več kot uro, iz njih sijočih oči in nasmejanih obrazov, smo bili vsi zadovoljni, da smo jim polepšali popoldan in iz njihovih ust tudi trenutke, ki se jih bodo spomnili. Za poslovitev smo poskrbeli s suhimi šopki šmarnic. Takih pristrčnih trenutkov v današnjih časih žal zelo primanjkuje, posebno za starejše in osamljene.

Lučjana Martinuč

MOHORJEVO 2009 V RENČAH

V Renčah so sredi julija pripravili tradicionalno prireditev Mohorjevo 2009, ki je bila posvečena domačemu kruhu.

Pester program prireditev se je začel v soboto z otvoritvijo treh razstav: slik iz peska slikarke Stanke Golob, fotografij prvomajskih mlajev in kresov v naših ulicah ter slik domačih amaterskih slikark na temo kruha. V razstavnih prostorih je potekala delavnica tehnike slikanja s peskom.

Sobotno popoldne je minilo v znamenju športa, saj so v športnem parku potekala različna športna in zabavna tekmovanja. Ekipa posameznih ulic so se pomerile v balinanju, briškuli, vlečenju vrvi, podajanju vodnih balonov in paradni disciplini: škuljadi.

Nedeljsko praznovanje se je začelo s slovesno mašo v domači cerkvi Svetega Mohorja in Fortunata, nadaljevalo pa na Starem placu z osrednjo etnološko obarvano prireditvijo, ki je bila tematsko posvečena domačemu kruhu.

Predstavniki posameznih renških ulic so nam pripravili čudovite, raznolike predstavitve priprave, peke in prodaje kruha nekoč in danes. Videli smo, kako so po starem pripeljali pšenico v mlin, kako se je kruh zamesil, starejši krajanji so lahko obudili spomin na zadnjo renško pekarno, najbolj lačni pa so kruh lahko tudi po-

skusili. Nekateri so posebej za to priložnost sezidali prave krušne peči in v njih spekli kruh kar na prizorišču. Videli smo tudi, kako se kruh lahko speče v »korcu izpod peke«. Občudovali smo domiselno urejene stojnice s čudovitimi hlebci, štrucami, »pompidurjki«, pletenicami in ostalimi vrstami kruha, ki so ga prostovoljno spekli številni krajanj.

Na dobrodelni stojnici Rdečega križa smo obiskovalci lahko kupili domače pecivo in druge dobrrote. Zbrana sredstva so namenili socialno ogroženim družinam v vašem kraju.

Veliko pozornosti je pritegnilo tekmovanje v »šacanju kruha«, kar pomeni ugibanje teže hlebca kruha. Najuspešnejši so prejeli lepe nagrade. Za adrenalina željne so poskrbeli jamarji, ki so najpogumnejšim omogočili varno plezanje. Kot v starih časih smo lahko zaplesali na koščke na lesenem »brejarju« in se ob prijetni glasbi zabavali pozno v noč.

V sklopu praznovanja je potekal tudi izbor naj ulice v kraju. Uradni zmagovalci so Žigonci, ki so prejeli največ točk po ocenjevanju urejenosti ulice, postavitve mlajev ali kurjenja kresov in njihovih fotografij, udeležbe na športnih igrah in nedeljske zaključne predstavitve o kruhu.

Neuradno pa je zmagovalcev kar več. Praznovanja ne bi bilo brez prizadevnih organizatorjev: članov Sveta Krajevne skupnosti Renče in številnih renških organizacij ter društev. Poseben čar pa dajejo prireditvi zagotovo krajanj s svojimi predstavitvami, ki so praviloma plod številnih prijateljskih druženj in poglobljenih večernih razmišljanj, kako se čimbolj originalno predstaviti na zaključni prireditvi.

Janja Lipušček
Foto: Iztok Arčon

GOTARDOV KONCERT

V soboto, 23. maja se je v Dvorcu Vogrsko odvijal tradicionalni Gotardov koncert.

Poleg domačega moškega pevskega zbora LIJAK 1883 VOGRSKO, so nam sobotni večer polepšali še mešani pevski zbor VRTOJBA, ki ga vodi **Zdravko Leban**. Nastopili sta tudi saksofonistka **Nena Leban** in pianistka **Kristina Cottič**, obe sta dosegli veliko uspehov na glasbenem področju.

Večer sta zaključila oba zbora s pesmijo: Rož, Podjuna, Zila.

Tekst in foto: Žan Bric

TRADICIONALNI VAŠKI PRAZNIK

Tretji vikend v juniju so se Vogrini ponovno zbrali in organizirali vaški praznik.

Le ta je po novem statutu Krajevne skupnosti Vogrsko praznik, ki simbolično obeležuje ohranitev celovitosti, enotnosti in napredka našega kraja. Termin praznovanja namreč sovpada z dnem, ko je Ustavno sodišče RS razveljavilo odlok Mestne občine Nova Gorica, s katerim bi nam bila odvzeta tretjina našega območja.

Kulturno turistično društvo Vogrsko in Pihalni orkester Vogrsko so nam ponudili pester tridnevni kulturni program. Petkov večer je bil namenjen gledališki

igri Ljubezen, vojska, lakota, v izvedbi KD Grgar.

Sobotni večer je bil plesni večer. Žal je recesija vplivala na mlade, ki letos niso izvedli Rock šoka. So pa mladi z Vogrskega priskočili na pomoč društvu Mladi

Renče-Vogrsko in jim pomagali pri bogatem poletnem dogajanju v Bukovici. Kljub vsemu je bila sobota na Vogrskem glasbeno obarvana z ansambli Krizantema, Nervous stompin in DJ Stane.

Nedeljo smo že zgodaj zjutraj začeli z pohodnom na 5 ter 12 kilometrov. Popoldne pa je pripadel godbenikom. Nastopili so domači pihalni orkester, mladinski orkester in uspešni Dej še'n litro, ki so s „trubaškim“ melosom množico dvignili na noge. Kulinarično ponudbo so začinile kmečke žene z razstavo in prodajo sladkih domačih dobrot. Večer se je zaključil plesno z ansamblom Čar.

Nataša Podgornik

ŠKULJADA KURNIK 2009

Zadnjo soboto v avgustu smo bili škuljači spet na nogah. **Športno društvo Škulja** je organiziralo in izpeljalo **škuljajo v Kurniku**, najsevernejšem delu naše občine, **na domačiji Leban**. Tekmovalo se je v trojkah **z lesenimi škuljami**. Udeležba je bila številčna kljub slabi vremenski napovedi, zbralo se je 21 moških ekip, vzporedno pa je potekalo še tekmovanje ženskih ekip. Poseben pečat so prireditvi dale tekmovalne skupine varovancev VDC Centra Nova Gorica. S svojim navdušenjem in radoštvjo so nam sporočali, da se med nami dobro počutijo, njihova prisotnost pa je obogatila prav vsakega med nami. Zmagovalna moška ekipa je bila BDJ, ki je v finalni napeti igri v dežju premagala ekipo Vogrsko 1, tretji pa so bili Dita ne boj se ga. Prvo mesto med ženskimi ekipami so zasedle Wgrinke, najboljša ekipa varovancev VDC so bili Pomorščaki.

Tudi tokratni rezultati štejejo za **Ligo Piramida**, pod pokroviteljstvom **Piramida IMPEX d.o.o.** . Po škuljadi Skupaj sledi še zadnja tekma, ki se bo še štela za Ligo Piramida, Arčonska Škuljada.

Ana Hvalica
Foto: Nuša Hvalica

V soboto, 29. avgusta 2009 je potekala škuljada na Vogrskem, v Kurniku. Tekmovalcem so se prvič pridružili tudi varovanci VDC Nova Gorica iz Stare Gore.

ŠKULJADA KURNIK 2009

VDC Nova Gorica ima v svoji sestavi Enoto Solkan, ki izvaja socialno varstvene storitve varstva, vodenja in dela pod posebnimi pogoji v okviru dnevnega varstva in Enoto Stara Gora, ki je bila ustanovljena 2006 za socialnovarstvene storitve institucionalnega varstva oseb z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem in telesnem razvoju in kombiniranimi motnjami ter za odrasle osebe po poškodbi glave.

V neposredni bližini VDC-ja se nahaja Bolnica za invalidno mladino Stara Gora kar omogoča, da se otroci, ko prerastejo starost otroštva, preselijo v VDC in ne v kraje daleč od Primorske. V zavodu pa je že več kot polovica mladih, ki so v nesrečah doživeli poškodbe glave. Zanje so zelo pomembne različne delovne in okupacijske terapije, prav tako pa nujno potrebujejo stike s svojimi zdravimi vrstniki.

Ideja za udeležbo naših uporabnikov na škuljadi se je porodila maja, na pikniku pri direktorici Tei Leban. Tam so spoznali lesene »škulje« in igro na travi.

Že v začetku avgusta so začeli intenzivno trenirati za nastop na 3. tradicionalni »Škuljadi« v Kurniku. Škulje so nesli s seboj na letovanje na Pohorje, kjer so ves teden pridno vadili. Izoblikovale so se tri ekipe: za Sončke so tekmovali Zvonka, Peter in Marjan (dobitniki srebrnih medalj); pod imenom Zmajji pa Pavle, Ilija in Boštjan (dobitniki bronastih medalj) ter na ime Pomorščaki so slišali Olga, Simon in Blaž (dobitniki zlatih medalj).

»Tekmovali smo za medalje. Prišli smo v finale. Dobil sem zlato medaljo,« pravi Blaž iz Stare Gore.

Olga dodaja: »Za nagrado smo dobili zlate medalje in nahrbtnike. Sploh nismo pričakovali, da bomo osvojili tako dobra mesta. Upam, da bomo še velikokrat šli na takšna ali drugačna tekmovanja in dosegli dobre rezultate. Ta dogodek mi bo ostal za vedno v spominu.«

Spremljali sta jih Nataša in Loredana, zaposleni strokovni delavki v Stari Gori.

»Vsi so jih z navdušenjem občudovali, bili so izjemni, res so se izkazali,« pove navdušeno Loredana, dodaja še: »že ves mesec prej so intenzivno trenirali. Celo na letovanje na Pohorje so s seboj vzeli lesene –škulje–, ki jim jih je bil z veseljem izdelal Damjan Leban.«

»Škuljajo« je spremljalo veselo vzdušje, veliko raznovrstnih dobrot in ogromno nagrad ter dobra volja ljudi. Medsebojno povezovanje in vključevanje drugačnosti v družbo je smisel življenja posameznika, zato nam je ta dogodek pustil veliko vtisov in spoznanj.

Tina Bratuš
Foto: Nuša Hvalica

Utrinki iz morja

PRIHALNI ORKESTER VOGRSKO NA NEPOZ- ABNEM IZLE- TU Z BARKO

Kopalke, instrumenti in dobra volja so kot oprema bili obvezni. Vreme je bilo napovedano spremenljivo od ure do ure. No, pa začnimo! Vabilo in pričakovanja k modremu prostranstvu nenavadnih oblik so bila v vsakem izmed nas, ki smo potrpežljivo čakali na vkrcanje na ladjo, nedvomno različna. Sonce in poživljajoči žarki so se preselili z neba v ljudi. Odvrgli smo odvečne skrbi, vsakodnevno rutino, se družili in neizmerno zabavali.

Ko smo zapluli iz varnega zavetja izolske marine, smo lahko opazovali na stotine kot v kamen vklesanih podob, ki so se vile v visokih valovih in so v svetlobi poznega jutra izgledale kot Dalijeve slike. Bili smo premočeni in prepihani do kosti, nekaterih je bilo strah, katerega pogum vseeno ni uspel premagati. Zavedli smo se, da tu kraljujeta veter, sonce in mogočno, skoraj boleče ječanje valov ter podvodna tišina. Pa vendar, prešli smo v mirnejše zatočišče zaliva Fjesa. Zbrali smo se okrog miz, nekateri izmed nas so si privoščili osvežujoč skok v vodo, ostali smo veselo in nestrpno čakali na dobrote, ki so jih pripravljale pridne roke kuharja. V sproščenem prijateljskem vzdušju in ob zvokih glasbe smo se veselili, smejali in se naužili sonca in morja.

Veliko rdeče sonce, se je kakor tekoče zlato prelivalo po obzorju in se počasi, v vsej svoji veličastnosti potopilo in izginilo v morje, naš čas se je iztekel, morali smo se posloviti in se vrniti domov. Priznati moram in menim, da govorim v imenu večine, da so naši gostitelji poskrbeli za nepozaben dan, saj se življenje po takih trenutkih spet zazdi bliže začetku, kot ga vidi narava.

Nasvidenje do prihodnjega leta, pa srečno!

Fotografije in besedilo:
Mag. Urška Gregorič

Foto: »enoy the silence«; »Pure music-Pure power«; »your adventure starts here«

Srečanje rodbine Mozetič iz Vinišč pri Renčah

PRIPRAVLJAJO TUDI ZBORNIK

V lovski koči nad Renčami so se v nedeljo, 14. junija prvič zbrali potomci družine Mozetič oziroma rodbine Blaževih in Pavlinovih. Priimek Mozetič izhaja iz Renč, največji del te rodbine pa prihaja iz Vinišč. V Sloveniji sicer živi 548 Mozetičev, večina pa prihaja z Goriške - kar 372.

Na srečanju, ki se ga je udeležilo okrog 90 potomcev obeh rodbin, je prisotne nagovoril **Anton Rusjan** sicer sin **Marije Mozetič- Pavlinove** iz Vinišč. Na kratko je opisal zgodovino Vinišč, ki je povzeta v naslednjih vrsticah.

Naselje Vinišče je verjetno nastalo v začetku prejšnjega tisočletja, okoli leta 1200, med 11. in 12. stoletjem in sicer v Akvilejskem oz. Oglejskem patratu ali celo pod Veneti, ki so se med seboj borili tudi z Goriško gospodo oz. Goriškimi grofi. Že v tistem obdobju so ti pobirali od prebivalstva rento oziroma desetino. Tako so Viniškovci kakor ostali prebivalci takratne Goriške živeli in delali pod vplivom grofov, ki so jih izkoriščali z različnimi dejavnostmi.

V poznejšem času so tudi Renški grofje in prebivalstvo Renč oziroma Vinišč živeli pod vplivom reforem Marije Terezije in Franca Jožefa. Tudi v šolstvu, saj so Viniškovci od leta 1815 obiskovali šolo v Renčah, ki je nastala po ukinitvi Ilirskih provinc za časa Napoleona. Toda že čez sto let - 1915. leta so vaščani Vinišč doživeli veliko tragedijo prve svetovne vojne. Na Binkoštno nedeljo - 24. maja 1915, je Italija napovedala vojno proti Avstro-Ogrski in napadla slovenske kraje - tudi Vinišče, kjer so morali vaščani v velikem obupu in žalosti, objokani in prestraženi zapustiti njim preljube domove in

se s culo v roki podati v begunstvo.

Mama Antona Rusjana - Marija Pavlinova - je povedala, da je njihova družina odšla na Dolenjsko v Mirno Peč pri Novem Mestu. Matere in otroci so delali pri domačinih na razna kmečka dela - brez plačila, samo za golo preživetje.

Po končani I. svetovni vojni so se begunci začeli vračati domov in tako so se tudi Renčani oziroma domačini iz Vinišč vračali iz begunstva v porušene, opustošene in razdejane domove, kjer jih je v veliki žalosti in obupu ter na njihovo veliko razočaranje doma pričakal italijanski okupator. Po letu 1922, ko je Duče ustanovil fašistični režim v Italiji in na Primorskem prepovedal slovensko besedo, so dekleta in fantje iz Martinuč, Žigonov in Vinišč našli na Viniščah zatočišče, kjer so lahko prepevali prepovedane slovenske pesmi. Že pred razpadom fašističnie Italije je bilo prebivalstvo naselja povezano s partizani, saj je imela skoraj vsaka družina v partizanih sina ali hčerko. Med NOB leta 1944 so Viniškovci ponovno doživeli tragedijo vasi, saj so Nemci 30. maja 1944 požgali čez trideset domov in gospodarska poslopja in tako so v veliki žalosti ostali brez vsega. Po končani vojni so morali živeti pri svojih v drugih zaselkih Renč.

Obnova vasi je bila po vojni zelo skromna, kajti po priključitvi Primorske k Jugoslaviji - septembra 1947 - je v teh krajih potekala obnova podeželja in tako se je začelo tudi Viniškovcem graditi nove stanovanjske hiše, vendar ne v njihovi vasi temveč na Rebincah, ob Veliki Poti ter drugje po Renčah.

Na srečanju so najstarejši predstavniki družinskih vej - **Rudolf Mozetič, Slavica Perkon, Anton Rusjan** in **Magdalena Mozetič** (na sliki spodaj v sredini) obudili spomine iz časov pred drugo svetovno vojno in delno tudi med njo. Povedali so, kako so se »po domače« imenovala takratna gospodinjstva ter da so bile družine običajno zelo velike. Preživljali so se s poljedelstvom - predvsem s predelavo vina in kuhanjem žganja, ki pa je bilo prepovedano. V prostem času so se veliko družili, v družbi pa je bila stalno prisotna pesem, predvsem pa so ljudje živeli povezovalno in si med sabo pomagali. Kmetijske pridelke so prodajali v takratnih »trifah«, kar je danes primerljivo s kmečkimi osmicami. Med obema vojnama je bilo v vasi veliko delovne migracije, predvsem zidarjev, ki so odhajali na delo v Švico. Vas se je z vodo oskrbovala z izviro »Pod Talijanovim« v Potoku in v Zavinjah, od koder je bil do Vinišč napeljan vodovod po principu prostega pada.

Na junijsko nedeljo, ko so se na Kremancah zbrali Mozetičevi potomci, je bilo opaziti tiste komaj rojene in tiste, ki se bližajo že častitljivi starosti. V prijetnem druženju je bilo povedanega še veliko zanimivega, zato so se mladi iz obeh rodbin Blaževih in Pavlinovih odločili, da zberejo čim več dokumentacije in fotografij Vinišč, saj je vas pomembna vplivala in sooblikovala nastanek ter zgodovino Renč. Zbrane dokumente, fotografije, pričevanja ljudi in zgodovinske vire, ki se nanašajo na ta renški zaselek nameravajo objaviti v zborniku.

Povzela: Nataša Uršič
Fotografija: Robert Winkler

Vzgoja bralca, ki bo rad bral vse življenje

ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE

BRALNA ZNAČKA
Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS
Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije

bralcev iz skupine Čebelice, ki so pripovedovali za predšolsko bralno značko BRALNI PALČEK.

Gost je učencem pripovedoval o svojem otroštvu, odrasčanju in o pisateljevanju. Učenci so pisatelja z zanimanjem poslušali in mu zastavili številna vprašanja ter tako v njegovi družbi preživeli prijetno urico, kar bo zagotovo dodatna vzpodbuda, da bodo tudi naslednje šolsko leto pridno brali in ponovno osvojili Bralno značko.

Vsem mladim bralcem čestitamo za prejeta priznanja.

BRALNA ZNAČKA je slovensko gibanje, ki že skoraj petdeset let spodbuja razvoj bralne kulture mladih. Bralno značko sta po češkem zgledu osnovala ravnatelj osnovne šole na Prevaljah, pisatelj **Leopold Suhodolčan**, in profesor slovenščine na tej šoli, **Stanko Kotnik**. Od druge polovice 90. let se ji je pridružila predšolska bralna značka BRALNI PALČEK.

Glavni cilj Bralne značke je »branje« ter vzgoja bralca, ki bo rad bral vse življenje. Učenci preberejo predpisano število knjig. Izbor knjig ni strogo dolo-

čen ali omejen. Upošteva se sposobnosti posameznika, zato se dopušča tudi branje manj zahtevnih besedil. Starejši učenci o prebranih knjigah pripovedujejo, mlajši pa jih predstavijo z risbo ali kratkim zapisom. Ob zaključku prejmejo na razredni stopnji mapo z nalepkami, predmetna stopnja pa priznanja »S knjigo v svet«. Zaključno prireditev pripravimo v šoli (obisk pisatelja ali pesnika, igra ipd.). Zveza prijateljev mladine Slovenije zveste bralce, ki berejo za Bralno značko vsa leta osnovnega šolanja, ob koncu še dodatno nagradi z izletom in knjižno nagrado.

Bralna značka se v mesecu maju zaključuje z obiskom literarnega ustvarjalca, ki učencem in mentorjem predstavi svoja dela ter deli svoje življenjske in ustvarjalne izkušnje. 29. maja smo vsi, ki smo med šolskim letom pridno brali, doživeli nekaj posebnega. Letos nas je namreč obiskal pisatelj **Slavko Pregl**. Z velikim zanimanjem smo prisluhnili njegovemu pripovedovanju. Ob tej priložnosti nam je podelil tudi priznanja Bralne značke, priznanja predšolske bralne značke BRALNI PALČEK ter Ostržkove figure.

Prireditev je bila namenjena vsem bralcem, ki so v tem šolskem letu osvojili Bralno značko. Teh je bilo kar 168, od tega je bilo med njimi osem »zlatih bralk in bralcev« iz 9. razreda, ki so osvojili Bralno značko v vseh letih osnovnega šolanja. Še posebno moramo omeniti 19 mladih bralcev iz vrčevske skupine Zvezdice in 17 mladih

»Brati pomeni, da se znamo ustaviti, se umiriti, si vzeti čas. Knjige odpirajo nešteta vprašanja, dajejo odgovore, nas izzivajo, vznemirjajo in odkrivajo nove svetove.«

»Dnevi, ko nas bodo knjige še posebej spremljale na vsakem koraku, naj bodo dnevi našega vzajemnega prijateljstva. Bralci, spoštujmo ustvarjalce, avtorji, spoštujmo bralce, ker oboji ljubimo knjige. Skupaj bomo tako lahko storili in zagotovili vse, da bodo knjige še naprej ostale, se razvijale in cvetele kot domovanja ... dvojine, kamor se bomo vsi nenehno in pogosto želeli vračati.«

Slavko Pregl,
predsednik
Društvo slovenskih pisateljev

Šolski knjižničarki Katja Černe in Nataša Gerbec

Renče, 1. september 2009

ŠOLSKI ZVONEC KLIČE PRIDNE FANTE IN DEKLIČE

Tudi letos je bilo pred OŠ Renče 1. septembra zelo slovesno. Polni pričakovanja so bili predvsem najmlajši - prvošolčki in skupaj smo zakorakali v novo šolsko leto.

Prisotne je najprej pozdravil ravnatelj **Bogomir Furlan**. Lepe želje in čim več znanja je osnovnošolcem zaželel podžupan Občine Renče - Vogrsko gospod **Radovan Rusjan**, veliko podpore in dobrih želja pa je izrazila v imenu staršev tudi mama prvošolčka **Vesna Mozetič Černe**.

Za pravo mero smeha in glasbeno popotnico so poskrbeli najstarejši – devetošolci,

nato pa so prvošolčkom še pomagali čez šolski prag učenosti tako, da so jih odnesli v učilnico prvega razreda.

Bilo je prijetno in naj bo tudi novo šolsko leto takšno - polno navdušenja, raziskovanja, prijateljstva, dobrega počutja in uspehov - za učence, starše in strokovne delavce šole.

Mojca Saksida

NOVO ŠOLSKO LETO

Na prvi šolski dan smo na **PŠ Vogrsko** sprejeli v 1. razred enega učenca. Program ob sprejemu so mu pripravili drugošolci

in tretješolci. Povabilu na sprejem sta se odzvali tudi **Vladka Gal** iz občine Renče – Vogrsko in pomočnica ravnateljice na OŠ Šempeter **Nataša Nanut Brovč** in nam zaželeli veliko uspehov v novem šolskem letu.

Pa še nekaj. V lanskem šolskem letu nas je bilo samo deset, a smo bili zelo uspešni, saj smo dosegli kar: 6 bralnih značk iz slovenščine, 2 bralni znački iz angleščine, 1 priznanje in 1 nagrado za pridno branje, 1 bronasto Vegovo priznanje, 3 priznanja V računanju je igra, 4 pohvale v Cici veseli šoli, 3 nagrade na likovnih natečajih in diplome v mednarodnem projektu Knjigobube. Sodelovali smo tudi na štirih javnih in dveh šolskih prireditvah.

Čeprav nas je letos še manj, se bomo trudili dosegati čim boljše uspehe na različnih področjih.

Učiteljici PŠ Vogrsko

USPEŠNO LETO NA POŠ BUKOVICA

- Na likovnem natečaju »Moja banka« je nagrado prejel **Miha Lazić**. Praktično nagrado mu je podelila Nova KBM.

- Kot vsako leto je TOM telefon, ki deluje v okviru ZPMS razpisal natečaj »Ko bom velik«.

- Za likovne izdelke sta zlato priznanje prejeli kar dve naši sliki. Avtorica prve je bila **Anastasija Knez**, avtorji druge skupinske slike pa vsi učenci 2. razreda.

- Na likovnem natečaju Policije »Varno v prometu« sta nagrado prejela **Gaja Bizjak** in **Aljaž Krpan**. Po nagrado sta se odpravila v Tolmin.

- Na »9. Cici umetnije« je letos **prispelo kar 1332 likovnih del**. Med njimi je bilo tudi delo **Lie Čotar**, ki je za svojo umetnino prejela priznanje.

- Natečaja Mladi malarji, ki ga razpisuje revija Kekec se je razveselil **Jure Vodopivec**. Uredništvo revije mu je podelilo eno izmed desetih enakovrednih nagrad.

- Tudi mestna občina Slovenj Gradec je razpisala natečaj za izvirno likovno in literarno delo. Med razstavljenimi deli sta tudi umetnini **Aljaža Krpana** in **Mateja Mozetiča**.

- Na tradicionalnem Briškem natečaju »Češnje od cveta do ...« je priznanje prejel **Jure Bizjak**.

- V celoletni akciji »Za čiste zobe« so bili najuspešnejši učenci **2. razreda**.

- Za literarno likovni prispevek pri preučevanju voda in vodnega okolja v projektu Vodni detektiv, ki je potekal pod okriljem ministrstva za okolje in prostor in inštituta za celostni razvoj in okolje, pa je naša šola prejela 1. mesto. Diploma vodnega detektiva je pripadala celotni podružnici, saj so našo najbližjo reko Vipavo raziskovali **vsii učenci od 1. do 5. razreda**.

- Učenci **2. razreda** so oblikovali razredno glasilo »Korenine«. Poslali so ga tudi na natečaj v Avstrijo, kjer so za svoje delo prejeli priznanje »posebna omemba žirije«.

Barbara Mugerli

ŠOLA NA VOGRSKEM IMA KAR 45 OTROK

V zadnjih letih se je o obstanku šole na Vogrskem veliko govorilo. Bila so šolska leta, ko sta bila v razredu eden ali dva učenca ali celo, ko določenega razreda sploh ni bilo, ker ni bilo tudi učencev. Počasi pa na Vogrskem prihajamo v obdobje »baby boom-a«, saj so že letos prostori šole polno zasedeni. Malčki, ki sedaj polnijo jaslične prostore, bodo čez nekaj let že polnili šolske učilnice. Dejstvo, da je na Vogrskem vedno več otrok, je nadvse dobrodošlo in v ponos kraju.

Lani so bile na Vogrskem prvič odprte jasli za najmlajše. Novost se je odlično prijela, saj so že letos jaslični oddelek povečali. Tako imamo dve jaslični skupini, v prvi z otroki od 1. pa do 2. leta, ter v drugi od 2. do 3. leta. Skupno je v varstvu kar 19 otrok, vendar naj bi se skupina številčno še večala, saj bodo nekateri straši otroke vpisali tudi med letom. Starejši otroci do 6. leta, ki jih je kar 20, obiskujejo vrtec. Šola na Vogrskem pa obiskuje 6 otrok: En učenec je

v 1. razredu, trije v 2. in dva v 3. razredu. Vsi imajo skupno razredničarko **Andrejko Rijavec**, kot strokovna delavka pa sodeluje tudi **Katarina Tischer Gregorič**. Vsi učenci so tudi vključeni v podaljšano bivanje, kar je ob dolgih delovnikih staršev zelo dobrodošlo.

Žal pa se učenci in delavci šole spopadajo s prostorsko stisko. Uvedba jasličnega oddelka jim je lani odvzela telovadnico, ki so jo provizorično uredili v eni izmed učilnic. Le to so pa letos preuredili v še en jaslič-

ni oddelek. Tako se šolarji z organiziranim prevozom dvakrat tedensko vozijo v Vrtojbo, kjer dve uri telovadijo skupaj z njihovimi učenci. Koristno gibanje tako združujejo s prijetnim druženjem in spoznavanjem sovrstnikov. V naslednjih letih, ko bo v šolo na Vogrskem vstopalo vedno več učencev, pa bo telovadnica nujna pridobitev za šolo in navsezadnje tudi za Vogrsko. Dvorana, v kateri bi šolski otroci v času pouka lahko opravljali telovadbo in popoldne obiskovali športne krožke, je na Vogrskem, ob vedno večjem številu otrok, nujna.

Nataša Podgornik

SODELOVANJE ŠOLE Z RDEČIM KRIŽEM

Šola že vrsto let aktivno sodeluje z različnimi organizacijami in društvi v kraju, še posebej se lahko pohvalimo z dolgotrajnim sodelovanjem z organizacijo Rdečega križa.

Na šoli deluje krožek humanitarnih dejavnosti, ki ga vodita mentorici **Ines Leban** in **Dorina Vončina Kodelja**. Vanj so vključeni pravzaprav vsi učenci šole, saj pri vsaki akciji, ki jo organiziramo, zares množično tudi sodelujejo.

Že v prvem razredu otroke učimo humanosti med vrstniki, do svojih najbližjih, do starejših. Na konkretnih primerih jim skušamo prikazati pomen sprejemanja drugačnosti in nujnost humanega odnosa, saj se lahko tudi sami znajdemo v situaciji, ko bomo potrebovali pomoč.

Veseli nas, da se tudi krajevni odbor redno obrača na nas, da skupaj organiziramo zbiralne akcije, nastopamo za starejše občane, izdelujemo novoletne voščilnice in druga darilca za razne priložnosti. Prav s

tem smo si tudi prislužili Državno bronasto priznanje, na katerega smo zelo ponosni. Gospa **Rožica Žvanut**, predsednica krajevnega odbora Rdečega križa Renče, vsako leto v tednu Rdečega križa obiše prvošolčke in jim na poljuden način predstavi

delo te organizacije. Z otroki se pogovori, kako lahko tudi sami delujejo kot mladi člani. Letos smo ponovno oživili ta dogodek tudi na podružnični šoli Bukovica, potem, ko je v KS ponovno zaživel odbor RK na čelu z **Albinco Pisk**.

Ines Leban

POLETJE V BUKOWCI

Letošnje poletje je bilo za nas in za naše okolje nekaj posebnega. Na ploščadi ob Kulturnem domu v Bukovici se je namreč slab mesec odvijala prireditev Poletje v Bukowci.

Take prireditve pri nas nismo še imeli, zato smo pred začetkom kar nestrpno pričakovali, kako jo boste obiskovalci sprejeli. Začeli smo z odmevnim Rock Šok-om s skupinami Bohem, ki je Bukovico napolnila, kot v njenih najboljših časih. Nadaljevali smo s plesom na glasbo skupine Megamix, rock koncertom skupine AC/DC Cover band, pod streho pa smo z nemalo težav pospravili tudi gledališče z monokomedijo Saše Pavček. Ob koncu meseca avgusta je bilo igrišče za vrtcem prizorišče dvodnevnega turnirja v malem nogometu, s pestrim spremljevalnim programom – mažoretke, break dancerji, ŠD Partizan ter premiero na primorskem tudi merilec hitrosti udarca, ki je pokazal kar 111 km/h. Takrat smo gostili nekaj najboljših ekip v Sloveniji in niti deževna sobota ni preprečila napetega tekmovanja, ki se je zaključilo z zmago ekipe Škoro iz Ljubljane. Od poletja smo se poslovili z veličastnim koncertom domačih bendov Sunwise, N'eks ter Ibunge, ki so ponovno povsem napolnili

Saša Pavček

za to priložnost premajhno ploščad. Poleg tega smo v teh tednih izpeljali tudi več filmskih večerov, potopisa Himalaje in Tajske, turnir v briškuli ter predavanje o drogah. Vse prireditve so bile odlično obiskane in veseli smo, da ste se na tak način odzvali na naše povabilo. Zahvaliti se moramo vsem, ki so kakorkoli pripomogli k izvedbi prireditve, našim sponzorjem, še posebej pa Krajevni skupnosti Bukovica - Volčja Draga ter Občini Renče - Vogrsko. Skupaj smo popestrili poletno

Skupina Bohem

Ibunge

dogajanje, in ponosni smo lahko, da smo v naši mladi skupnosti sposobni takega sodelovanja.

Ob začetku Poletja v Bukowci smo slavnosno otvorili tudi novo igrišče za odbojko na mivki za vrtcem v Bukovici. Pod finančnim pokroviteljstvom Občine Renče - Vogrsko, OŠ Renče ter z res ogromno porostovoljnega dela na gradbišču, smo skupaj z lani prenovljenim nogometnim igriščem ustvarili pravi mali športni park v Bukovici. Glede na obisk v zadnjih tednih pa lahko trdimo, da smo uredili tudi novo zbirališče športa in druženja željne mladine.

Alan Milatovič

Preteklo delo in načrti

DRUŠTVO LJUBITELJEV HITROSTNIH MOTOCIKLOV - RRooaaarrr

Društvo *RRooaaarrr* je bilo ustanovljeno z namenom udeleževanja in organiziranja tekmovanj hitrostnih motociklov, preusmerjanja hitrostnih motociklistov na hitrostim namenjene poligone in izboljšanja varnosti za vse udeležence v javnem prometu, seveda s poudarkom na izobraževanju in osveščanju motociklistov.

Treninge imamo enkrat mesečno, na tekmovanjih pa smo že poželi nekaj opaznih rezultatov na dirkah drugih organizatorjev - na letošnjih dirkah za **pokal Primorske** na hrvaškem **dirkališču Grobnik** je tekmovalo okrog **25 tekmovalcev**, dosegli pa smo naslednja mesta:

1. dirka:

1000cm3:

1. **Kristjan Simčič**, Yamaha R1
2. **Matjaž Vodopivec**, Ducati

1198S

3. **Dušan Borec**, Yamaha R1
7. **Savo Nardin**, Aprilia RS-

V1000R

600cm3:

2. **Uroš Štokelj**, Yamaha R6

2. dirka:

1. **Matjaž Vodopivec**
2. **Dušan Borec**
3. **Kristjan Simčič**
6. **Savo Nardin**

600cm3:

2. **Uroš Štokelj**, Yamaha R6

3. dirka:

1. **Kristjan Simčič**
2. **Dušan Borec**
8. **Savo Nardin**

600cm3:

3. **Uroš Štokelj**, Yamaha R6

Matjaž Vodopivec

Marko Pregelj

Na treninge vedno povabimo tudi nečlane, da se spoznajo z užitki in varnostjo dirkališč. Pri tem jim pomagamo z nastavitvami motociklov, kot so nasveti za **pritisk v pnevmatikah** in **nastavitvijo vzmetenja**:

PRITISK V GUMAH

Pravilen pritisk zraka v gumah je zelo pomemben zaradi stabilnosti in zaradi obrabe. Najbolje je upoštevati navodila proizvajalca, vendar lahko odstopa +/- 0.2 bara, glede na stil vožnje. Poiskusite sami, kaj vam bolj ustreza. Preverjajte pritisk vsaj 2x mesečno za cestno rabo, vsak dan za dirkališče!

Za vožnjo po dirkališču pa mora biti pritisk manjši, ker se na tistem asfaltu temperatura gume zviša. Če je priporočen pritisk za vožnjo po cesti 2.3/2.5 bara (spredaj/zadaj), je priporočen pritisk za dirkališče 2.1/1.9 (zadaj manj kot spredaj), z dirkalnimi gumami 1.9/1.3.

Vendar pozor - temperatura cestnih gum se na dirkališču dvigne nad njeno delovno temperaturo (ki je ~ 70°C), zato je večja nevarnost zdrsa pri grobem dodajanju plina pri izhodu iz ovinka. Za dirkališča so primernejše dirkalne gume, ki imajo delovno temperaturo 90°C in več, vendar se počasneje segrejejo (~ 2 kroga).

NASTAVITEV VZMETENJA

Nastavitev amortizerjev je nekaj, kar bi moral znati vsak motorist/kinja, za to ni potrebno mehanika! Pravilna nastavitev na

težo motorista lahko spremeni motocikel iz neokretne 'karjole' v 'poezijo'.

Pomembno je, da so amortizerji (vzmeti) nastavljeni tako, da je bat v amortizerju v pravilni legi - prenizek bat v zadnjem amortizerju in amortizer bo zabijalo do konca, previsok bat pa bo pri močnem zaviranju vzdigoval zadnje kolo v zrak (podobno se zgodi pri prenizkih batih spredaj).

Z leve Matjaž Vodopivec 2. mesto, Kristjan Simčič 1. mesto, Dušan Borec 3.mesto

1.

Najprej nastavimo pravilen tlak v gumah, ki seveda ne smejo biti pri koncu svojega cestnega življenja - obrabljene gume imajo nižjo višino. Veriga mora biti pravilno naravnana - prenategnjena veriga lahko omeji hod amortizerja (prednji zobčnik ni na vpetju zadnje nihajke!). Rezervoar bencina napolnimo do polovice (tudi gorivo ima težo). Potrebujes tudi dva/e prijatelja/ici, meter, kalkulator, svinčik, papir, košček lepilnega traku in 20-30 minut časa.

Prednapetost vzmeti (spring preload), ki določa višino motocikla oz. batov v amortizerjih, bomo izračunali s formulo:

$$H = A - \frac{B + C}{2}$$

Z leve Kristjan Simčič, Matjaž Vodopivec, Matej Bratuž (prijatelj članov), Uroš Štokelj, Dušan Borec

2.

Odvij ventilčke amortizerjev do konca v levo (najbolj odprt pretok olja). Brez sile, da jih ne polomiš. Nasloni motocikel na stransko nožico. Eden naj povleče balanco proti sebi tako, da se dvigne prednje kolo od tal. Od neke točke na amortizerju izmeri razteg prednjih vilic. Označi izmerjeno A (v mm).

Eden naj sedaj prime motocikel zadaj in ga drži v navpični legi, voznik naj se v kompletni opremi vsede nanj (na motor, ne na prijatelja) z nogami na stopalkah, tretji pa bo izmeril na istih mestih kot prej (!) vgrez prednjih vilic. Zaradi notranjih delov amortizerjev in olja je potrebno z voznikom obteženi motocikel meriti dvakrat - najprej se prednji del motocikla potisne navzdol in počasi (!) spusti (izmeri vgrez in označi z B), nato pa nekoliko dvigne in spet počasi spusti (izmeri vgrez in označi s C).

Za cestno uporabo mora biti H 30-35mm, za dirkališče 25-30mm. Če je izračunani H večji, je potrebno motocikel dvigniti (glej navodila motocikla - spring preload).

3.

Podobno se naredi zadaj, le za točko meritve nalepi košček lepilnega na zadek pravokotno nad osjo zadnjega kolesa.

Kristjan Simčič

4.

Nato nastavimo ventile amortizerjev kot priporoča proizvajalec. Vedno se šteje klike oz. obrate od popolnoma zaprtih, ko jih zavijemo do konca v desno.

Šele po nekaj kilometrih, ko se olje v amortizerjih segreje, lahko eksperimentiramo s pretokom olja, običajno je dovolj +/- 2 klika oz. 2/3 obrata.

Uroš Štokelj, 2. mesto 600cm3

Dejstvo je - dandanašnji hitrostni motocikli so bolj namenjeni dirkališčem kot javni cesti. Zato je nerazumno, da **Slovenija nima niti enega dirkališča** in ena glavnih težnj družtva je tudi podpora vsaki iniciativi za izgraditev vsaj enega.

Savo Nardin

Društvo ljubiteljev hitrostnih motociklov

Bukovica 43, 5293 Volčja Draga
m: 031-264 402 e: info@RRooaaarrr.si
w: www.RRooaaarrr.si

Savo Nardin

RENŠKI KOTALKARJI SO USPEŠNO ZAKLJUČILI POMLADNI DEL SEZONE

Foto: KK Renče

Od 7. do 13. junija 2009 je v Misano pri Riminiju potekal tradicionalni memorial Giuseppe Filippini, na katerem vsako leto tekmuje zelo veliko število kotalkarjev iz različnih držav. Udeležili so se ga tudi slovenski kotalkarji. Predstavnice renškega kluba **Lana Pregelj, Jessica Marka, Urška Furlani, Tanita Kaja Černe, Ana Turel** in **Aneja Klaut** so osvojile vsa tri odličja v posameznih kategorijah in zasedle nekaj dobrih mest.

26. in 27. junija 2009 so naši kotalkarji odlično zastopali slovenske barve v Puli na tradicionalnem pokalu Amfora, ki se ga udeležijo vse evropske kotalkarske velesile. Vrnili so se s štirimi zlatimi medaljami, dvema srebrnima in tremi bronzastimi. Renški klub se je kot ekipa najbolj izkazal in se domov vrnil z amforo. V trajno last prejme amforo tisti klub, ki ekipno zmagata tri leta zapored. Renškim predstavnikom jo to seveda uspelo.

Po treh tekmovanjih doma, v Novi Gorici, Ljubljani in Domžalah, kjer so se renški kotalkarji ponovno izvrstno odrezali, je renški klub organiziral letošnje državno prvenstvo. O rezultatih pa več v naslednjem glasilu, ko bomo izčrpneje poročali o Sarini srebrni, Lucijinih bronzastih medaljah in ostalih uspehih na evropskem prvenstvu za mladince in člane v Portugalskem Nazareju.

MR

100-letnica prvega poleta Edvarda Rusjana

OČE SE JE RODIL V RENČAH

Edvard Rusjan

V župnišču v Renčah je pod letnico 1857 in datumom drugi oktober vpisano rojstvo Franca (Franciscusa) Rusjana, četrtega oktobra pa je zabeležen datum njegovega krsta (slika 1). Oče slavnega letalca Edvarda Rusjana se je rodil v hišni številki Renče 208. Kje natančno je bila ali mogoče hiša še danes obstaja, mi ni uspelo ugotoviti, saj na novogoriškem Pokrajinskem arhivu v Novi Gorici hranijo podatke hiš v Renčah šele od leta 1929. Iz rojstnih podatkov je tudi razvidno, da je bilo Rusjanovemu očetu ime Josefus (sin Andreja), mati pa se je pisala Marusig Anna (hčerka Stefana) - (slika 2).

Franc Rusjan si je kot mladenič delo poiskal v Trstu, ki ga je takratna Avsto-Ogrska oblast prepoznala kot pristanišče za izjemnim možnostmi. V Trstu se je namreč začelo graditi pristaniške objekte in železniško povezavo z Dunajem. Zaradi gospodarskega razcveta so začele rasti banke in velika podjetja. Tako je Trst z okolico privabljal delovno silo od blizu in daleč. Verjetno sta se v Trstu spoznala tudi Franc Rusjan in Furlanka Grazia Cabas iz Medeje. 11. novembra 1883 sta se namreč poročila in v Trstu so se jima rodili štiri od devetih otrok - Josip (1884) in Edvard - (1886), kasneje pa še Ana in Lojzka.

Po podatkih iz družinskega lista je razvidno, da se je družina leta 1896 preselila v Gorico. Vendar nekateri viri navajajo, da je družina Rusjan kar osem let živela pri sorodnikih v Renčah in se šele po tem, ko so si zgradili hišo, preselila v Gorico. Oba konstruktorja in izdelovalca letal - Josip in Edvard - naj bi po nekaterih podatkih obiskovala osnovno šolo v Renčah, kar potrjuje dejstvo, da sta zelo dobro obvladala branje in pisanje

v slovenskem jeziku. V Pokrajinskem arhivu je shranjena tako imenovana »zlata bukva«, kjer so vpisani pridni, marljivi, vestni in uspešni učenci renške šole. Pod letnico 1866 je zapisano, da je zaradi »pridnosti in hvalevrednega obnašanja« v omenjeno knjigo vpisan tudi Franc Rusjan. Če bi ugotovili, da je družina Rusjan določeno obdobje živela v Renčah potem bi z gotovostjo lahko potrdili, da gre za slavne Rusjane - saj je v omenjeni knjigi v šolskem letu 1894/95 - vpisan tudi Josip Rusjan.

O obeh bratih bo v tem letu, ko obeležujemo stoletnico njunega prvega poleta, najbrž veliko napisano. Mogoče bi na tem mestu poudarili dejstvo, da je bil prvi polet Edvarda - novembra leta 1909 na Rojcah pri Gorici - velikanski dosežek in sodi v sam pionirski vrh v tem delu Evrope. Vendar se nikakor ne more meriti s pionirsko veličino, ki sta jo v tistem času skupaj z iznajdljivim in delovnim bratom Josipom dosegla pri načrtovanju in izdelavi številnih letal (vir: *knjiga Srečka Gombača - Brata Edvard in Josip Rusjan iz Gorice - Začetki motornega letenja med Slovenci, 2004, založba Puhek, Ljubljana*). Avtor navedene knjige je tudi povedal, da bi oba brata postala slavna še za časa njunega življenja, če bi živela v kateri od evropskih prestolnic.

Leto 1909 sta v sodarski delavnici Franca Rusjana v Gorici Edvard in Josip izdelala svoje prvo letalo EDA 1 z dolžino dvanajst metrov in razponov dveh kril osmih metrov. Prvi polet s tem letalom se je zgodil novembra tega leta, na višini dveh metrov in z dolžino 60 metrov; že 29. novembra 1909 v poletu pri Malih Rojcah v Gorici pa se letalo ni dotaknilo tal 600 metrov. Edvard je tako v začetku decembra dosegel višino 12 metrov. Pomembnost tega dejanja zavoljo primerjanja z njunimi sodobniki v ZDA in najbolj razvitih državah Zahodne Evrope ni v dimenzijah ali trajanju poleta pač pa ob razmišljanju v okvirih njunega proračuna in

drugih sredstev - kot rečeno sta bila načrtovalca, konstruktorja in pilota obenem.

Kot je znano, sta se brata januarja leta 1911 odpravila na promocijsko turnejo po balkanskih mestih. Po uspešnem nastopu v Zagrebu sta se 8. januarja znašla v Beogradu, kjer je bilo vreme vetrovno. Kljub temu se je Edvard nalednjega dne odločil za polet. Publika je bila navedušena nad njegovim letenjem, dokler ni močan sunek vetra zlomil krila letala. Letalo je strmoglavilo ob vznožju Kalamegdana, Edvard pa je dobil tako hude poškodbe, da je umrl med prevozom v bolnišnico. Pokopan je bil v Beogradu ob navzočnosti 14 tisoč ljudi - skoraj vsakega petega Beograjčana! Prej navdušeni ljudje so bili zaradi nesreče mladega letalca zelo potrti. Pogreb »slovanskega junaka Edvarda Rusjana« je vodil celo tedanji minister Gojkovič. Poslovilni govor pa sta imela Branislav Nušić in primorski rojak dr. Niko Zupančič.

Edvard je torej pokopan v Beogradu, Josip pa je po smrti brata želel nadaljevati z delom v letalstvu. Odšel je v Francijo k znanemu letalcu, vendar tam ni dobil dela zato se je leta 1913 v Genovi vkrcal na ladjo, ki je odpeljala proti Argentini. Tam sta živeli že njegovi sestri Anita in Lojzka, kasneje pa so se jim pridružili še sestra Marija in brat Anton. Od družine slavnih bratov Rusjan živi danes v Gorici le še hčerka zadnjega potomca družine Rusjan - Karlova hčerka **Grazia Rusjan**.

Renčani smo lahko ponosni, da v naši občini izvirajo korenine slavnega letalskega konstruktorja in pilota Edvarda Rusjana. V spomin na to, da je bil oče Franc Rusjan Renčan in oče slavnega letalca ter konstruktorja letala bi kazalo obeležiti vsaj s spominsko ploščo. Mogoče v Bukovici, kjer namerava občina zgraditi spominski park, ki se bo imenoval še po enem znanemu Bukovčanu Zoranu Mušiču.

Nataša Uršič

Maticna knjiga

OBVESTILO O IZVEDBI JAVNEGA RAZPISA ZA DODELITEV ŠTIPENDIJ IN NAGRAD ZA MLADE TALENTE V OBČINI RENČE-VOGRSKO V LETU 2009

Občina Renče-Vogrsko obvešča kandidate za dodelitev štipendij in nagrad za mlade talente v letu 2009, da bo **Javni razpis za dodelitev štipendij in nagrad za mlade talente v Občini Renče-Vogrsko v letu 2009** objavila po zaključku javnih pozivov Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije, ki se letos zaključujeta kasneje kot v preteklosti.

Rok za oddajo prijav na Javni poziv za dodelitev **Zoisovih štipendij** za šolsko leto/študijsko leto 2009/2010 za dijake in udeležence izobraževanja odraslih je bil 9. september 2009, za študente pa 7. oktober 2009. Vloge za dodelitev Zoisove štipendije se oddajo na naslov: Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije, Dunajska 22, Ljubljana.

Rok za oddajo prijav na Javni poziv za dodelitev **državnih štipendij** za šolsko leto/študijsko leto 2009/2010 za kandidate, ki so v preteklem šolskem oz. študijskem letu (2008/2009) že prejeli državno štipendijo, za dijake je bil 16. september 2009 in za študente 14. oktober 2009.

Za kandidate, ki prvič uveljavljajo državno štipendijo, pa rok za oddajo vlog ni omejen. Vloge za dodelitev državne štipendije se oddajo na pristojnih centrih za socialno delo.

Javni razpis za dodelitev štipendij in nagrad za mlade talente v Občini Renče-Vogrsko v letu 2009 bo tako predvidoma objavljen **v sredini oktobra 2009**. Besedilo javnega razpisa bo, kot običajno, dostavljeno v vsa gospodinjstva.

Višja svetovalka II za družbene dejavnosti
Vladka Gal

OBVESTILO O ODDAJI VLOG ZA ZNIŽANO PLAČILO VRTCA ZA LETO 2010

Na podlagi Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih (Uradni list RS, št. 129/2006, 79/2008 in 119/08) se znižano plačilo vrtca določi na podlagi Vloge za znižano plačilo vrtca, ki se na predpisanim obrazcu Ministrstva za šolstvo in šport (DZS, obr. 1,82), vložijo v občini, v kateri imajo otroci skupaj vsaj z enim od staršev stalno prebivališče. Obrazec za vlogo se dobi v vseh knjigarnah in papirnicah ter na spletni strani Ministrstva za šolstvo in šport.

Na podlagi oddane vloge se bo prispevek staršev za leto 2010 določil glede na dohodke družine v letu 2008, upoštevaje naslednjo lestvico iz 3. člena Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih (Uradni list RS, št. 129/2006, 79/2008 in 119/08) in premoženje družine:

Dohodkovni razredi glede na povprečno bruto plačo v letu 2008:

Plačilni razred	Dohodkovni razred (delež bruto mesečnega dohodka/ družinskega člana v primerjavi s povprečno bruto plačo v RS v preteklem koledarskem letu)	Plačilo v % od cene
1	do 25 %	10 %
2	nad 25 % do 35 %	20 %
3	nad 35 % do 45 %	30 %
4	nad 45 % do 55 %	40 %
5	nad 55 % do 70 %	50 %
6	nad 70 % do 90 %	60 %
7	nad 90 % do 110 %	70 %
8	nad 110 %	80 %

(Opomba: osnovne podatke o bruto plačah in drugih dohodkih, ki so potrebni za določitev plačil staršev s 1. januarjem naslednjega leta, in lestvico dohodkov, ki starše razvršča v plačilne razrede, sporoča Ministrstvo za šolstvo in šport občinam konec novembra).

Dvig plačilnih razredov zaradi premoženja:

Če družina poleg premoženja, ki ga določa drugi odstavek 32. a člena Zakona o vrtcih, razpolaga še z drugim premoženjem, katerega vrednost presega:

- 42.000 EUR, se plačilo, določeno na podlagi lestvice, poveča za en plačilni razred,
- 84.000 EUR, se plačilo, določeno na podlagi lestvice, poveča za dva plačilna razreda,
- 125.000 EUR, se plačilo, določeno na ▶

podlagi lestvice, poveča za tri plačilne razrede,

- Če premoženje družine presega vrednost 210.000 EUR, je plačilo staršev 80 % cene programa.

Starši, ki imajo hkrati v vrtec vključenega več kot enega otroka, so oproščeni plačila za vse mlajše otroke oz. se jim določi plačilo le za najstarejšega otroka.

Predpisani rok za vložitev vlog za znižano plačilo vrtca v letu 2010 je **15. november 2009**.

Odločbe o določitvi plačilnih razredov za programe v vrtcih v letu 2010 bodo izdane do 31. januarja 2010.

Opozorilo staršem, ki so otroke prvič vpisali v vrtec s 1. septembrom 2009:

Plačilo za program vrtca se določa za koledarsko in ne šolsko leto, zato je potreb-

no za določitev plačila v letu 2010 vložiti nove vloge!

Dodatne informacije:

Oddelek za družbene dejavnosti,
Vladka Gal,
tel: 338 45 04,
e-mail: vladka.gal@rence-vogrsko.si

Višja svetovalka II za družbene dejavnosti
Vladka Gal

S U D O K O

	9	3	4	7		8	
		9			2	3	
3		1	6	2	5		
2	8	3	7	5	6		
7	1	4	8	2		6 5	
		6	4		3		7
	3	2		7			1
4	9			3		7	5
				1		4	2

Cilj igre je izpolniti vsa polja v posamičnih kvadratih tako, da se nobeno število ne podvaja. Podobno je tudi v stolpcih in vrsticah. Tudi tukaj se nobena številka ne sme podvajati.

V vsa polja se vpisuje števila od 1 do 9.

Roland Tischer

Objava reklamnih oglasov

V Občinskem listu lahko objavljate reklamne oglase

Cenik reklamnih sporočil:

2 strani	297 x 210 + 5mm dodatka za porezavo	400 EUR
1 stran	297 x 210 + 5mm dodatka za porezavo	250 EUR
1/2 strani	186 x 132 mm	150 EUR
1/4 strani	91 x 132 mm	100 EUR
1/8 strani	91 x 64 mm	60 EUR

(cene so brez DDV)

Pri večkratnih zaporednih objavah

velja popust:

3 zaporedne objave	5% popusta
4 do 7 zaporednih objav	8% popusta
8 do 11 zaporednih objav	10% popusta
12 zaporednih objav	12% popusta

Oglasi morajo biti pripravljeni v formatu EPS, Ai ali visoko resolucijskem PDF-ju, v CMYK barvnem prostoru, slikovni del 304 dpi ter tekst v krivuljah.

RIBARNICA ARČON

OBČINA RENČE-VOGRSKO

Nagradni kupon za križanko

geslo: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nagradni kupon

ime in priimek: .....

.....

.....

naslov: .....

.....

.....

telefon: .....

odreži in pošlji

Občinski list URADNO GLASILO

OBČINE RENČE-VOGRSKO

Število izvodov je 1350 in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno

Naslov: **Občina Renče-Vogrsko, Bukovica**

43, 5293 Volčja Draga

Telefon: (05) 338 45 00

Uredništvo: Vladimira Gal – glavna in odgovorna urednica, Boris Arčon, Alenka Gregorič, Alenka Klančič, Nataša Podgornik, Bogo Rusjan in Katjuša Žigon

Oblikovanje in grafična postavitve: Matjaž Bizjak

Tisk: Tiskarna Premiere d.o.o.

30. SEPTEMBER 2009

NAVODILO ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV

Članke za objavo v Občinskem glasilu je potrebno dostaviti na naslov:

obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si s pripisom "ZA OBČINSKO GLASILO".

- Tekst naj bo pisan v formatu »Microsoft Office Word«
- Fotografije naj bodo v formatu: JPG, PSD ali TIF in v čim boljši resoluciji, ločene od teksta
- Tekst in fotografije naj bodo podpisane
- Tekst in fotografije naj bodo v e-mailu pripete kot »Priponke«

Nagrajenci za pravilno rešitev križanke »Tradicionalni pohod 27. aprila«

Izmed 14. prispelih odgovorov so bili izžrebani:

1. **Martina Kerševan**, Oševljek 9b, 5292 Renče
2. **Tanja Kristančič**, Merljaki 16, 5292 Renče
3. **Milena Diemat**, Vogrsko 140, 5293 Volčja Draga

Nagrade lahko dvignejo v pisarni AVTO ŠOLE MARUS, Trg 21, 5292 Renče

... V PETEK, 2. IN V SOBOTO, 3. OKTOBRA SE BO V RENČAH DOGAJALO...

Krajevna organizacija Rdečega križa Renče praznuje 65. obletnico delovanja.

Na to temo bodo v sodelovanju z Osnovno Šolo Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče pripravili razstavo

Otvoritev razstave ob 65. letnici delovanja RK v Renčah bo v petek, 2. oktobra ob 18.00 uri v prostorih bivše trgovine v Renčah.

Za tem bodo borci iz Renč v prostorih bivše gostilne v Renčah otvorili razstavo »Goriško vojno območje v času NOB«.

Petkov večer se bo nadaljeval z dobrodelnim koncertom, ki ga pripravlja Krajevna organizacija Rdečega križa Renče.

Dobrodelni koncert bo v petek, 2. ok-

tobra ob 20.00 uri na kotalkališču v Renčah.

Nastopajo: TRIO EROICA, MOPZ LIJAK VOGRSKO, PROVOX, KRE-SNICE IN VOGRINSKA GODBA.

V **soboto, 3. oktobra** se bo dogajanje še stopnjevalo. Ob 9.00 uri se bo namreč pričel **Extempore v Renčah**, amaterski slikarji iz Renč bodo gostili kolege iz Tolmina in skupaj bodo ustvarjali vse do poznih popoldanskih ur, ko bodo njihove **slike na ogled v Kulturni dvorani v Renčah.**

Sobota, 3. oktobra pa ni pomembna samo za Renče, temveč za celo občino, saj bo **Ob 11.00 uri otvoritev dolgo prič-**

kovane RENŠKE OBVOZNICE. Zberemo se pri starem mlinu v Renčah ob 11.00 uri in v povorki nadaljujemo pot čez stari most pa vse do novega mostu, kjer bo trak prerezal župan Občine Renče-Vogrsko, Aleš Bucik.

Praznovanje se nadaljuje – v povorki nadaljujemo pot čez most do Goriških opekarn, kjer bo **otvoritev spominskega obeležja** (v obratih Goriških opekarn je bilo namreč med vojno skrivno skladišče živeža in materiala za potrebe 9. korpusa in ostalih enot, ki so se borile v Trnovskem gozdu), ki ga pripravljajo Borci iz Renč v sodelovanju z Osnovno Šolo Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče.

Prijetno dogajanje v Renčah bomo zaključili s pogostitvijo.

POLETJE V BUKOWCI

Naslov za pošiljanje prispevkov za občinski list:
obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si
 s pripisom:
Za Občinski list

TELOVADBA ZA SPROSTITEV

Sodoben način življenja nam mnogokrat ne pusti, da bi dan preživeli v miru in sproščeno.

V življenju se srečujemo z vedno večjimi nepredvidljivostmi, kot so časovna stiska, hrup, mrzličnost, preobremenjenost, finančni pritiski, neuspehi, itd. Posledice pa prav dobro poznamo: sodoben človek trpi zaradi številnih tegob.

Telovadba nam pomaga, da smo močnejši pri premagovanju vsakdana, s tem pa se

ubranimo nezaželenih posledic.

Kadar nas je strah, je naše telo napeto. Negotovost nam jemlje moč. Včasih neprijetne dogodke težko »prebavimo«, zato nam njihova teža obleži v želodcu. Vzroki za vse, kar najeda naše dobro počutje, so v naši duševnosti. Naše telo je zrcalo razpoloženja in duševnega stanja.

Po drugi strani pa vemo, da nekatere telesne vaje in vaje dihanja pozitivno vplivajo na telesno stanje in razpoloženje.

Zaradi izvajanja številnih telesnih vaj so bolje prekrvavljeni notranji organi. Celotno telo postane prožnejše in stabilnejše, saj se mišice okrepijo. Mišica, ki je ne uporabljamo, hitro izgubi moč, tanjša se in slabi. Sklepi, ki jih bolj malo uporabljamo,

hitro izgubijo prožnost, zato so ljudje ujeti v svoje telo in se sami komaj še premikajo. Šele potem, ko smo svoje telo iztegnili, raztegnili in napeli, lahko začutimo njegovo sprostitvev.

A ni prav to tisto, kar v današnjem mrzličnem in hitrem sodobnem življenju resnično potrebujemo?

»Telovadbo za sprostitvev«

Zato vabljeni v torek 06. oktobra 2009 ob 19.30 uri na predstavitvev telovadbe in vpis.

Telovadbo bo vodila **Marija Hečimovič**, mag. biologije.

Telovadba bo ob torkih zvečer ob 19.30 eno uro v osnovni šoli Renče. **Za podrobnejše informacije lahko pokličete na GSM 031 260 012 (Slavica S.).**

Vljudno vabljeni!

